

ՄԵԿԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՆԱԼՈՎ ԲԱՐՈՅԵԱԿԱՆ ԻՐԱԴՈՒՆՔ

Լեոնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման նպատակով կայացաւ Ռոբերտ Գոչարեան-Հէյտար Ալիբե հեռքական հանդիպումը, որի սկզբում դատապարտուած էր ձախողութեան: Նման հանդիպումներ այլու դարձած են անհիմաստ ու պարզապէս մի քանի ամիսը անգամ կը կրկնուին, եւ ԱՀԿ Միմսկի Խումբի միջնորդները եւ հանրային կարծիքը բաւարարելու նպատակաւ:

Յստակ եւ պարզ է թէ, դարաբաղեան հարցի լուծումը կը կարօտի փոխադարձ այնպիսի ծանր ու «ցուցնող» գիշումներու, որոնք ի վիճակի չեն կատարելու ո՛չ Գոչարեանը եւ ոչ ալ Ալիբեը:

Մէկդի դնելով Ալիբեը անկարողութեան պատճառները, անդրադառնալով Գոչարեանին: Արդարեւ, Գոչարեան իշխանութեան վրայ կը գտնուի համատարած կեղծիքներով տեղի ունեցած ընտրութիւններու շնորհիւ եւ ան իր աքոռը կը պահէ միմիայն երկրին մէջ ստեղծած ըլլալով միապետական դրութիւն մը, որու օղակները բաւական փխրուն են ու միշտ ենթակայ անջատուելու: Նման պայմաններու տակ գործող իշխանաւորը, առաջին հերթին չունի բարոյական իրաւունք իր ժողովուրդի անուանով բանակցութիւններ վարելու եւ կամ հողային գիշումներ կատարելու: Նաեւ գուրկ կը մնայ որեւէ պայմանագրի շուրջ ապահովելու երկրի բաղկացուցիչ բոլոր տարրերու համախոհութիւնը:

Գոչարեանի տիրահոգակ իշխանութիւնը իր աւարտին կը հասնի նուազ քան երկու տարիներ ետք: 2008-ին նախատեսուած են նախագահական նոր ընտրութիւններ, որմէ կախեալ է ոչ միայն Հայաստանի ապագան, այլ նաեւ այդ ընտրութիւններուն մէջ է դարաբաղեան հարցի լուծման բանալին:

Հայաստանի նախագահական աքոռին ձգտող քեկնածուները պարտաւոր են ազգին ներկայացնելու նաեւ Արցախի հարցի լուծման շուրջ իրենց ծրագրերը, որու հիման վրայ, ու բացառապէս ժողովրդավարական ազատ եւ արդար ընտրութիւններու միջոցաւ իշխանութեան եկած նախագահը, գիտնուած իր ժողովուրդի նեցուկով ու վստահութեամբ, կ'ունենայ այդ բարոյական իրաւունքը եւ բանակցութիւններ վարելու եւ գիշումներ կատարելու:

Մինչ այ Գոչարեան-Ալիբե հանդիպումները կը շարունակեն կրել ձեւական բնոյթ եւ ներկայ պայմաններու տակ որեւէ արդիւնքի հասնելու հեռանկարը կը մնան խիստ կասկածելի ու նաեւ անբաղանջ:

Ս.Դ.Հ.Կ. Մամուլ Դիւան

ԱԼԻԵՒ-ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՇԱՆԴՊՈՒՄԸ ԱՊԱՐԴԻՒՆ, ՍԱԿԱՅՆ ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿԸ ՄՆԱՆ ԼԱԻԱՏԵՍ

Յունիս 4-ին Ռուսաստանի մայրաքաղաք Պուսարեատի մէջ հանդիպեցան Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի իշխանաւորներ՝ Ռոբերտ Գոչարեանը եւ Իլհամ Ալիբեը: Հանդիպումէն ետք եւ ինչպէս որ կ'ենթադրուէր անոնք ոչ մէկ փաստաթուղթ չստորագրեցին՝ Լեոնային Ղարաբաղի հարցի լուծման վերաբերեալ:

«Նախագահները հանդիպեցան երկու քուկէս ժամ: Տեղի ունեցաւ հարցերու մանրամասն քննարկում: Ապա նախագահները հանդիպեցան համանախագահներուն՝ շուրջ 45 րոպէ: Բանակցութիւններու ընթացքին կը տիրէր լաւ մթնոլորտ: Տեսնենք, թէ յետոյ ինչ կ'ըլլայ», - բանակցութիւններու աւարտին «Ազատութիւն» ռատիոկայանին յայտնած է ԵԱՀԿ Միմսկի խումբի ամերիկացի համանախագահ Սթիվըն Մանն:

«Կը շարունակենք հաւատալ, որ 2006 թուականը պատուհան է Ղարաբաղի շուրջ համաձայնութեան հասնելու համար», - աւելցուցած է ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչը:

Իսկ, Եւրոպայի եւ Եւրոսիայի հարցերով Ամերիկայի պետական քարտուղարի տեղակալ Տէնիէլ Ֆրիտ կատարած է աւելի ուշագրաւ յայտարարութիւն մը, որու մտքերը աւելի շատ նպատաւոր են Ատրպէյճանական կողմին համար:

«Համանախագահները առաջարկած են որոշ մտքեր, որոնք կրնան լաւ հիմք դառնալ հակամարտութեան լուծման համար: Երկիրներու ղեկավարներուն մէնք ալ առաջարկները ներկայացուցած ենք: Որպէս Ամերիկայի ներկայացուցիչ, ես ըսած եմ, որ մենք կը փափաքինք շուտ տեսնել կարելի եղածին չափ շատ տարածքներու վերադարձը Ատրպէյճանին, ինչպէս նաեւ ատրպէյճանցիներու վերադարձը իրենց հարազատ վայրեր: Այստեղ կայ երկու պետութեան շահն ալ: Կան շարք մը տարբերակներ: Կը կարծես որ, երկու նախագահներն ալ լուրջ անձնաւորութիւն են: Անոնք կ'ուսումնասիրեն առաջարկները, որոնք մենք ներկայացուցած ենք: Մենք չենք ուզէր ճշուժ գործադրել եւ որպէս երկու պետութեան ընկեր, կ'ուզենք անոնց օգնել», - ըսած է ամերիկացի դիւանագէտը:

ԵԱՀԿ Միմսկի խումբի ռուսաստանեան համանախագահ Եուրի Մերզլեակով, արտայայտելով բանակցային գործընթացին Ռուսաստանի դիրքորոշումը, յայտնեց, որ այդ հարցի լուծումը չի կրնար դնել միայն հակամարտութեան երկու կողմերու վրայ: «Անոնք պէտք է այդ լուծման հասնին ինքնուրոյն, բաց միջնորդներու օգնութեամբ», - ըսած է

ան եւ շեշտած, որ կողմերը իրենք են հիմնական պատասխանատուն՝ համաձայնութեան հասնելու համար:

ԵԱՀԿ Միմսկի խումբի երեք համանախագահները Յունիս 6-ին հանդէս եկան համատեղ յայտարարութեամբ մը, խաղաղ կարգաւորումը նկատելով «հարաւոր եւ հրամայական»: Անոնց յայտարարութեան մէջ ըսուած է. «Համանախագահները կը պնդեն իրենց այն կարծիքը, որ ինդիքի խաղաղ կարգաւորումը եւ հրամայական է, եւ հասանելի է 2006 թուականը կը հանդիսանայ կարեւոր տարի այս առումով»:

Համանախագահները կը շարունակեն հաւատալ, որ իրենց նշած եւ կողմերուն առաջարկած հիմնական սկզբունքները հաւասար պայմաններ կ'ընձեռեն հիմնախնդրի կարգաւորման ուղղութեամբ: Անոնք կը զոջան, որ կողմերը դեռեւս համաձայնութեան չեն եկած այս սկզբունքներու շուրջ: Համանախագահները կը յայտնեն, որ Յունիսի վերջերուն պէտք է տեղեկացնեն ԵԱՀԿ մշտական խորհուրդին իրենց քայլերու մասին:

ԹՈՒՐՔԻԱ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳԱՂՏՆԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Թուրքիա - Հայաստան գաղտնի բանակցութիւնները կը շարունակուին, եւ այժմ բանակցութիւններու նոր փուլ կը նախապատրաստուի», - անցեալ շաբաթուայ ընթացքին Անգարայի մէջ կայացած ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարած է Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց նախարարութեան խօսնակ Նամիկ Թան:

Ըստ խօսնակի՝ վերջին տարուայ ընթացքին Թուրքիոյ եւ Հայաստանի դիւանագէտները հանդիպած են երեք անգամ:

Թրքական լրատուամիջոցները կը պնդեն, որ վերջին հանդիպումը տեղի ունեցած է այս տարուայ Մարտին՝ Վիեննայի մէջ: Այդ նոյն օրերուն կ'ընթանային Թուրքիա - Եւրամիութիւն բանակցութիւնները եւ Թուրքիոյ Արտաքին գործոց նախարար Աբդուլա Գիւլ անձամբ կը հետեւէր հայ եւ թուրք պաշտօնեաներու հանդիպումին, որ գաղտնի կը պահուէր լրատուամիջոցներէն:

«Աստիճիցի ֆրենս» գործակալութիւնը կը յայտնէ, որ «բա-

Շաբ.ը էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՏԻՐԱՑԱԲ ՇԱԽՄԱՏԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ

Շախմատի Աշխարհի Ախոյեան Հայաստանի կազմը
Լեւոն Արզուման, Վլատիմիր Յակոբեան, Կարէն Ասրեան, Գաբրիէլ Սարգսեան, Սմբատ Լպուտեան եւ Արտաշէս Միմասեան եւ մարզիչ Տիգրան Նալբանդեան

Շախմատի Հայաստանի հաւաքականը Թուրինի մէջ տեղի ունեցած համաշխարհային 37-րդ Ողիմպիականներու վերջին՝ 13-րդ խաղին, ոչ-ոքի՝ 2:2 հաշուով աւարտելով հանդիպումը Հունգարիայի հետ, 36 միաւորով դարձաւ աշխարհի ախոյեան:

Այսպիսով հայկական շախմատը կրկին փայլեցաւ աշխարհի մէջ, այս անգամ խմբային պայքարի

մէջ դառնալով մոլորակի ուժեղագոյն հաւաքականը, բան մը որ, աննախադէպ յաջողութիւն է, ոչ միայն հայկական շախմատի, այլեւ մեր ամբողջ ազգի եւ սպորտի պատմութեան մէջ:

Մրցաշարքի ընթացքին հայութիւնը մեծ անհամբերութեամբ կը սպասէր Թուրինէն հասնող տե-

Շաբ.ը էջ 4

ԼՈՒՐԵՐ

«ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻ ՊԱՏՃԱՌ ԶԿԱՅ»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅՔ-ՖԷ»: ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանն առաջիկա չի շտապում տեղեկացնել, թե Սերժ Սարգսյանը ՀՀ-ի համամասնական ցուցակում տեղ կ'ունենայ, թե՞ ոչ՝ «ժամանակը կգայ՝ կ'իմանաք»,- Յունիս 5-ին լրագրողների հետ ճեպագրույցի ժամանակ ասել է Անդրանիկ Մարգարեանը:

Անդրանիկ Մարգարեան կը պատասխանէ լրագրողներու հարցերուն

2007-ի փետրուար-Մարտ ամիսներին միայն «Հանրապետական» կուսակցութեան խորհուրդը կը ճշտի ընտրութիւնները մասնակցութեան համամասնական ցուցակը եւ նաեւ այդ ժամանակ պարզ կը լինի ՀՀ-ն դաշինքով է գնում ընտրութիւններին, թե՞ միայնակ, սակայն այս պահին, վարչապետի եւ ՀՀ-ի համար բոլոր ուժերը «պոտենցիալ դաշնակիցներ են»:

Անդրանիկ Մարգարեանը անկեղծօրէն վստահեցնում է, թէ ընտրութիւնները ժամանակ լցնումներ չեն եղել եւ լաւատեսօրէն կարծում, որ Հայաստանում «ժողովուրդն է որոշում» ով կը յայտնուի Ազգային ժողովում, այլ ոչ՝ պլանաւորումները: Այն հարցին, թէ ինչով վարչապետը կը բացատրի, որ հանրապետութեան ուսուցիչներն ու մանկավարժները մեծ թափով անդամագրուում են ՀՀ-ին, մասնաւորապէս Արմախի մարզում արձանագրուած դէպքեր, վարչապետը պատասխանեց.

«Մտնում են ոչ միայն «Հանրապետական» կուսակցութիւն: Ինչ մտնում է Արմախի մարզից եկած բողոքներին՝ ես տեղեկ եմ: Դրանք իրականութեանը չեն համապատասխանում: Ես թերթին չեմ հաւատում»:

Ի դէպ, «Հանրապետական» վարչապետը համոզուած է, որ Կառավարութեան հրաժարականի պատճառ չկայ: Իսկ պատասխանելով այն հարցին, թէ դատելով ՀՅԴ եւ գլխաւոր դատախազ լարուած յարաբերութիւնները կարելի է ենթադրել, որ իշխանութեան ներսում նոր սկանդալ է հաստատուում, Անդրանիկ Մարգարեանը պատասխանեց. «Ոչ: Մասնաւոր դէպքեր են եղել: Մենք կ'աշխատենք յարթել»:

ՏԻԳՐԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հինգշաբթի, Մայիս 1-ին Հայաստանի Ազգային ժողովի նոր նախագահ ընտրուեց Տիգրան Թորոսեանը, որը մինչ այդ խորհրդարանի փոխսօսնակն էր: Նա առաջադրուած միակ թեկնածուն էր:

Հայաստանի Ազգային ժողովի նոր նախագահ Տիգրան Թորոսեանի օգտին 97 պատգամաւորներ

Հանրապետական կուսակցութեան կողմից առաջադրուած Տիգրան Թորոսեանի օգտին 97 պատգամաւորներից քուէարկեց 94-ը: Մէկ խորհրդարանական դէմ քուէարկեց «Արդարութիւն» դաշինքը եւ «Ազգային միաբանութիւն»-ը մասնակցեցին թեկնածութեան քննարկմանը, բայց չմասնակցեցին փակ զարտնի քուէարկութեանը: Ընդդիմութեան շարքերն անցած «Օրինաց երկիր» խմբակցութիւնը՝ այդ թւում նաեւ նախկին խօսնակ Արթուր Բաղդասարեանը, մասնակցեց քուէարկութեանը:

Մինչ այդ, միայն ելուցի համար Աժ դահլիճ մտած Բաղդասարեանը ասել էր. - «Յարգում եմ [Տիգրան Թորոսեանին]: Համարում եմ մեր խորհրդարանի փոքրաթիւ պրոֆեսիոնալներին մէկը»:

Թորոսեանի պաշտօնակատարող պրոֆեսիոնալիզմի եւ մարդկային յատկանիշների մասին դրուատանքով խօսեցին նաեւ ընդդիմադիր-

ները՝ բազմիցս սակայն շեշտելով, թէ «անձի փոփոխութեամբ բեկում չի մտնի երկրի կեանքում»:

«Դուք հաւատո՞ւմ էք, որ Ազգային ժողովի նախագահը երկրի երկրորդ դէմքն է, երբ մշակել են մեխանիզմ, որը մէկ նպատակ ունի՝ երկրում խեղդել ժողովրդավարութիւնը», - ասաց «Արդարութիւն» դաշինքը ներկայացնող պատգամաւոր Գրիգոր Յարութիւնեանը:

«Եթէ մենք միասին աշխատենք, լինենք այնքան միասնական, որքան այսօր, կը կարողանանք լուծել ցանկացած հարց», - արդէն ընտրուելուց յետոյ յայտարարեց Տիգրան Թորոսեանը՝ աւելացնելով, որ «ժողովրդավարական ընտրութիւններ անցկացնելուն այլընտրանք չունի Հայաստանը»:

ԱՂՈՒԱՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԸ ՀԵՐՔՈՒՄ Է, ԹԷ ԿԱՊ ՈՒՆԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅՔ-ՖԷ»: Հայաստանի գլխաւոր դատախազ Աղուան Յովսէփեանը Հինգշաբթի օրը կրկին հերքել է, թէ որեւէ առնչութիւն ունի «Միաւորում յանուն Հայաստանի» կուսակցութեան ստեղծմանը:

«Ես կուսակցական շինարարութեամբ չեմ զբաղոււմ. բազում անգամներ ասել եմ», - պնդեց Աղուան Յովսէփեանը: - «Իսկ մի բան կարելի է ասել մի անգամ՝ բոլորը հասկանան, մի բան կարելի է ասել տասը անգամ՝ բոլորը չհասկանան»:

Դաշնակցութեան Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեանը այս շաբաթ ասելի վաղ՝ անդրադառնալով մամուլում շրջանառուող լուրերին, թէ «Միաւորում յանուն Հայաստանի» կուսակցութիւնը ստեղծում է Հայաստանի գլխաւոր դատախազ Աղուան Յովսէփեանը,

«Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասել էր. - «Դատախազն իրաւունք չունի քաղաքական կուսակցութիւն ստեղծելու՝ ո՛չ ուղղակի, ո՛չ անուղղակի: Երկիրը նրան չպիտի թոյլ տայ»:

Հրանդ Մարգարեանը, ճիշդ է՝ առանց մանրամասնելու, թէ ում նկատի ունի, նաեւ ասել էր, թէ «Հայաստանում կան մարդիկ, որոնք իրենց համարում են այսինչ մարդի ֆեոդալը: Խօսքը Արագածոտնի մարզի մասին է»:

Արագածոտնի մարզի կազմի մէջ մտնող Ապարանի շրջանում դատախազը, ով նաեւ «Նիզ - Ապարան» հայրենակցական միութեան պատուաւոր նախագահն է ունի բազմաթիւ կողմնակիցներ:

Այս կապակցութեամբ Աղուան Յովսէփեանը արձագանքեց. - «ժողովուրդը լաւ գիտի՝ ով ով է»:

ՎԻԿՏՈՐ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԸ ՉԻ ՊԱՏՐԱՍՏԻՈՒՄ ԿՈՃԱԿ ԱՇԽԱՏԵԼ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԼՐԱԳԻՐ»: ՀՀ Աժ «Արդարութիւն» դաշինքի պատգամաւոր Վիկտոր Դալլաքեանը հաւաստիացնում է, որ սկսած 1997 թուականին չի գործում ՀՀ անվտանգութեան խորհուրդը եւ դժուար է ասել՝ որտեղ են լուծուած ՀՀ անվտանգութեան վերաբերող հարցերը՝ «կազինոներում, թէ սառնաներում»:

Վիկտոր Դալլաքեանը ազգային անվտանգութեան ոլորտում վարուող ներկայիս քաղաքականութիւնը ոտնատակ տուեց հենց իշխանութիւնների մշակած ազգային անվտանգութեան հայեցակարգից մէջբերումներ անելով: «Ներքին վտանգների շարքում յիշատակում են պետական համակարգի անկատարութիւնը կամ չկայացումը, կոռուպցիան եւ կաշառակերութիւնը, իշխանութիւնների հանդէպ հասարակական անվստահութիւնը: Այս խոցերի պատասխանատուն գործող իշխանութիւնն է, իսկ ՀՀ անվտանգութեան ամենամեծ սպառնալիքներից մէկը չընտրուած իշխանութիւններն են: Մա ինքնախոստովանութիւն է ազգային անվտանգութեան բացակայութեան մասին», արձանագրում է Վիկտոր Դալլաքեանը:

Նրա կարծիքով, մեր յարաբերութիւնները մեր հարեւանների հետ պէտք է լինեն բարիդրացիական եւ փոխհասարակ, եւ Հարաւային Կովկասի երեք երկրները պէտք է լինեն անվտանգութեան նոյն համակարգում: Յիշեցնեք, որ նշուած երեքից երկուսը՝ Վրաստան եւ Ատրպէյճան, շտապում են օր առաջ յայտնուել ՆԱՏՕ-ում, Հայաստանը կողմ է ՆԱՏՕ-ի հետ սերտ եւ անհատական համագործակցութեանը: «Էներգետիկ համակարգի 95 տոկոսը տրուել է օտարին: Մա մեր անվտանգութեանը եւ անկախութեանը առնչուող խնդիր է», վստահ է Վիկտոր Դալլաքեանը: Մա միակ թիւը չէր, որ հրապարակեց Վիկտոր Դալլաքեանը: Ըստ նրա, վերջին 15 օրում ՀՀ քաղաքացիները դրամ-դոլար խաղերի արդիւնքում կորցրել են 26 միլիոն դոլար: Ըստ տնտեսագէտների հաշուարկի, նոյն խաղերով «իշխանութիւնները ժողովրդից տարեկան գողանում են 300 միլիոն դոլար»: Էլի թուեր. նուազագոյն սպառողական զամբիւղը 28 000 դրամ է, սակայն այսօր Հայաստանում կան միջինը 10 000 դրամ ստացող 530 000 թշուառու եւ միջինը 7000 դրամ ստացող 170 000 նպաստառու:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՅԱՏՈՒԿ ՎԵՐԱՀՍՈՒՄԱՆ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅՔ-ՖԷ»: Հայաստանը հանդիսանում է կանանց ու աղջիկների սեռական շահագործման նպատակով իրականացող թրաֆիկինգի (մարդկանց առեւտրի) խոշոր սկզբնաղբիւր՝ հիմնականում դէպի Միացեալ Արաբական Էմիրութիւններ (ՄԱԷ) եւ Թուրքիա, որոշ չափով նաեւ տարանցիկ ու վերջնակէտ երկիր:

Թրաֆիկինգ իրականացնողները, որոնց մեծ մասը կանայք են, գոհերին ուղղակիօրէն կամ Մոսկուայով հասցնում են Դուբայ: Թրաֆիկինգ իրականացնողները Թուրքիա գոհերին տեղափոխում են ավտոբուսով՝ անցնելով Վրաստանի տարածքով: Ըստ հաղորդումների հայաստանեան գոհերի միջոցով թրաֆիկինգից ստացուող շահոյթը նախորդ տարուայ համեմատ կտրուկ աճել է:

Արդէն երկրորդ տարին է, ինչ Հայաստանը տեղ է գտնում երկրների դասակարգման ասնդակի երկրորդ խմբի յատուկ վերահսկման ցուցակում, ինչը փաստում է, որ վերջին տարուայ ընթացքում երկիրն այս ասպարէզում, մասնաւորապէս՝ հարկադրման, թրաֆիկինգի հետ կապուած կոռուպցիայի ու գոհերի պաշտպանութեան հարցերում իր աշխատանքներն աշխուժացնելու վերաբերեալ բաւարար ապացույցներ չի կարողացել ապահովել:

ՕՐԱՆ ԴՈՒՐԵԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ ԾԱՆՐ Է

Մեծանուն դիրիժոր Օհան Դուրեանի առողջական վիճակը մտնում է ծանր. «Նախիբ» բժշկական կենտրոնից կը տեղեկացնեն, որ ինսուլտի արտոքումամբ հոն տեղափոխուել է մասետրոն: Նա անգիտակից վիճակում է. միացուած է արհեստական շնչառութեան սարքը: Ի դէպ, այս օրերուն մասետրոն պէտք է մեկնէր Մոսկուա, այնտեղից էլ Պեկին՝ Յունիսի 10-ին բացօթեայ համերգ տալու համար:

ԼՈՒՐԵՐ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԶԱՅԵՐԸ ԲՈՂՈՔՈՒՄ ԵՆ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Մոսկուայի հայ համայնքը սկսել է ակցիաների շարք՝ ի յիշատակ սափրագլուխների ձեռքերից զոհուածների: Այդպիսի ակցիաներից մէկի կազմակերպչը երիտասարդներն էին, որոնք ներկայացնում էին Մոսկուայի եւ դրա շրջակայքի բնակավայրերի հայ համայնքը:

Հայ երիտասարդներ Մոսկուայի մէջ մոմաւարութեամբ ցայց կը կատարեն

Կազմակերպիչները շարքում են Մոսկուայի պետական Համալսարանի ուսանողները եւ դասախօսները, հասարակական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչները, հայ երիտասարդութեան մտաւոր գործակցութեան միութեան անդամները: Ի դէպ, Ռուսաստանի Հայերի Միութիւն կազմակերպութիւնը հրաժարուել էր Յունիսի 3-ին մասնակցել բողոքի ակցիային՝ իր որոշումը հիմնաւորելով իշխանութիւնների կողմից ակցիայի ոչ արտօնուած լինելով, հաղորդում է «Երկրամաս» թերթը: Յիշեցնենք, որ Մայիսի 25-ին գնացքում սպանուել է 19-ամեայ Արթուր Սարգսեանը: Հետաքննութիւն իրականացնողները կարծում են, որ սպանութիւնը տեղի է ունեցել ազգային հողի վրայ՝ տասնեակ վկաների ներկայութեամբ եր-

կու մարդասպան դանակով մի քանի հարուած են հասցրել Սարգսեանին: Այդ սպանութեան պահին դեռ չէր բացայայտուել եւս մէկ հայ երիտասարդի սպանութիւն, որը տեղի էր ունեցել Ապրիլի 22-ին: Մոսկուայի մետրոյի կայարաններից մէկում դանակահարուել էր Վիգէն Աբրահամեանը: Չնայած երկու դէպքում էլ եղել են բազմաթիւ վկաներ, սակայն մինչ այսօր չի պարզուել մարդասպանների ինքնութիւնը եւ ոչ մէկը չի ձերբակալուել:

ՕՐԱՆ ՓԱՄՈՒԿ. «ՊԵՏՔ Է ԱԶԱՏ ԽՕՍԵԼ ԱՅՆ ՄԱՍԻՆ, ԻՆՉ ՏԵՂԻ Է ՌԵՆԵՑԵԼ ԶԱՅԵՐԻ ՅԵՏ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆՈՒՄ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: «Պէտք է ազատ խօսել այն մասին, ինչ տեղի է ունեցել հայերի հետ Օսմանեան կայսրութիւնում», - Հինգշաբթի օրը Մոսկուայում յայտարարել է թուրք յայտնի գրող Օրհան Փամուկը՝ աւելացնելով. - «Սա, առաջին հերթին, թուրքիայի ներքին խնդիրն է, խօսքի ազատութեան, ժողովրդավարութեան խնդիր եւ վերջապէս՝ նոր միջազգային քաղաքականութեան խնդիր»: Ռուսաստանեան «Նովոստի» գործակալութիւնում կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ, պատասխանելով հարցին, թէ, իր կարծիքով, թուրքիան ե՞րբ կը ճանաչի Հայոց ցեղասպանութիւնը, Օրհան Փամուկը լոյս է յայտնել, որ դա տեղի կ'ունենայ հնարաւորինս շուտ եւ թուրք հասարակութիւնը կը սկսի ազատ խօսել այդ խնդրի մասին:

Մոսկովեան ասուլիսի ընթացքում Փամուկը չի օգտագործել «ցեղասպանութիւն» բառը: Ներկայացնելով իր նոր ստեղծագործութիւնը՝ «Իսթանպուլ» վէպը, թուրք գրողը ասաց, որ ապրել է Իսթանպուլի արեւմտեան՝ եւրոպական մասում, իր դպրոցում շատ էին հայ եւ յոյն աշակերտները, եւ ինքը նաեւ նրանց մասին է գրել իր գրքում: 2005 թուականին շվեյցարական թերթերից մէկին տուած հարցազրոյցում Օրհան Փամուկը ասել էր, թէ Օսմանեան կայսրութիւնում մէկ միլիոն հայ է սպանուել, ինչից յետոյ թուրքիայում նրան քրէական մեղադրանք էր ներկայացուել «թուրքական ինքնութիւնը վերաւորելու»: համար: Աշխարհի բազմաթիւ յայտնի արուեստագէտներ եւ գործիչներ հանդէս են եկել ի պաշտպանութիւն թուրք գրողի:

ԹՈՒՐԲԻԱ - ԶԱՅԱՍԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շարունակուած էջ 1-էն
նակցութիւնները ակնյայտօրէն փեկում չեն յառաջացուցած, բայց նոյնիսկ այն փաստը, որ կողմերը կը բանակցին, ինքնին խօսուն է»:
«Թուրքիոյ Չանքերու յաջողութիւնը կախուած է Երեւանի ձկուն դիրքորոշումէն, նաեւ երկկողմանի եւ տարածաշրջանային խնդիրներու լուծումէն», - ըսած է Նամիկ Թան, աւելացնելով՝ - «Թուրքիան մտադիր է Չանքեր գործադրել Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները բնականոն դարձնելու նպատակով»:
Հայաստանի Արտաքին Գոր-

ծոց նախարարութեան խօսնակի պաշտօնակատար Վլադիմիր Կարապետեան, մեկնաբանելով Անգարայէն ստացուած տեղեկատուութիւնը, «Ազատութիւն» ռատիոկայանին ըսած է. - «Շփումներ թուրքիայի արտգործնախարարութեան հետ միշտ էլ եղել են: Ապագայ բանակցութիւնների մասին այս պահին որեւէ բան հնարաւոր չէ ասել»:
Նամիկ Թանը յիշեցուցած է, որ հայ-թրքական բանակցութիւնները սկսած էին, երբ 2005 թուականի Ապրիլին թուրքիոյ վարչապետ Ռեջեփ Էրդողան եւ Ռոբերդ Քոչարեան նամակներ փոխանակեցին:

ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵԼ Է ԼԵՒՈՆ ՉԱԽՄԱԽՉԵԱՆԸ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Ռուսաստանի Դաշնութեան խորհրդում կալմիկիայի Հանրապետութեան խորհրդարանը ներկայացնող Լեւոն Չախմախչեանը ձերբակալուել է 300 հազար դոլար կաշառք վերցնելիս, հաղորդում են ռուսաստանեան լրատուամիջոցները: Անվտանգութեան դաշնային ծառայութեան աշխատակիցները Չախմախչեանին ձերբակալել են Յունիսի 2-ին եւ նրա պալուսակում յայտնաբերել են նշուած գումարը: Ի դէպ, թղթադրամները նշուած են եղել յատուկ նիւթով: Այդ կերպ իրաւապահները ստուգում էին ստացուած ինֆորմացիան, համաձայն որի չինովնիկները մեծ չափի կաշառք են վերցնում, որպէսզի ՌԴ Հաշուիչ պալատի թղթերից հանուեն որոշ ստուգումների արդիւնքները:
Ի դէպ, Լեւոն Չախմախչեանից առգրաւուած գումարը կաշառքի ընդամենը մի մասն է, մնացածը պէտք է փոխանցուէր բանկային հաշուին: Իսկ կաշառքի ամբողջ գումարը պէտք է կազմեր 1,5 մլն

դոլար: Ինքը՝ Լեւոն Չախմախչեանն, իր հերթին պնդում է, որ գումարն իրենը չէ եւ ինքը նոյնիսկ ձեռք չի տուել այդ փողերին: Բացի այդ Չախմախչեանը յայտարարել է, որ եղածը «սադրանք է, որը կազմակերպել է Ռուսաստանի ավիարընկերութիւններից մէկի նախագահը»:
Ռուսաստանի Գլխաւոր դատախազութիւնում հաստատել են, որ գումարն առգրաւուել է ոչ թէ անձամբ Լեւոն Չախմախչեանից, այլ ձերբակալման պահին եղել է Չախմախչեանի հետ նստած երկու անձանցից մէկի մօտ: Ի դէպ, Չախմախչեանից բացի, Հաշուիչ պալատում մեքենայութիւնների գործի առնչութեամբ ձերբակալուել է նաեւ նրա փեսան, որը, սենատորի ասելով, Հաշուիչ պալատի աուդիտորի օգնականն է: Իրաւապահ մարմինները դիմել են սենատոր Լեւոն Չախմախչեանի անձեռնմխելիութիւնը ժամկէտից շուտ դադարեցնելու առաջարկով, այն բաւարարուել է:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ Է «ԱՐՄԵՆՏԵԼ»-Ի ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՎԱՃԱՌՔԻՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Ռուսաստանեան MTC ընկերութիւնը մտադիր է ձեռք բերել «ԱրմենՏել»-ի բաժնետոմսերի 90 տոկոսը, որը պատկանում է յունական OTE ընկերութեանը:
Ռուսաստանի ամենախոշոր բՆԳՅԱԿԻՆ հեռախօսակապի օպերատորը յայտ է ներկայացրել «ԱրմենՏել»-ի բաժնետոմսերի վաճառքի մրցոյթին մասնակցելու համար: Այս տեղեկութիւնը «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ հեռախօսագրոյցում հաստատեց MTC ընկերութեան խօսնակ Կիրիլ Ալիարդինը:
Մրցոյթին առնչուող մանրամասների մասին այլ տեղեկութիւնները, ըստ Ալիարդինի, յայտնի կը լինեն աւելի ուշ:
Ռուս փորձագէտները, յիշեցնենք, «ԱրմենՏել»-ի բաժնետոմսերի 90 տոկոսը (բաժնետոմսերի մնացած 10 տոկոսը տնօրինում է Հայաստանի կառավարութիւնը) գնահատուած է մօտ 140 միլիոն ԱՄՆ դոլար:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԶԱՅՈՑ ԵՂԵՈՆԻ ԹԵՄԱՅՈՎ ԱՍԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՍՈՒԼՈՒՄ

Այս օրերին ամերիկեան մամուլի էջերում շարունակուած է Հայոց ցեղասպանութեան թեմային անդրադարձը: 2006թ. մայիսի 17-ին «Նյու-Եորք Թայմզ» օրաթերթում իմբազրական լոյս տեսաւ Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ, որում, մասնաւորապէս, քննադատում էր թուրքիայի ժխտողական քաղաքականութիւնը, որը, ըստ թերթի, կասկածի տակ է դնում թուրքիայի՝ Եւրոմիութեան անդամակցելու նպատակաշարմարութիւնը:
Մայիսի 24-ին օրաթերթում տպագրուեց ԱՄՆ-ում թուրքիայի դեսպան Նաբի Սենսոյի գրութիւնը, որում թուրք պաշտօնեան, այլ վիճաբարոյց մտքերի հետ նշում է, որ Յեղասպանութեան փաստն ապացուցելու իրաւական հիմքեր չկան, իսկ պատմական հետազօտութիւնները բաւարար չեն:
Արձագանքելով թուրք պաշտօնեայի նամակում պարունակուող իրարարմերժ պնդումներին, ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Թաթուլ Մարգարեանը նամակ է յղել «Նյու-Եորք Թայմզ» օրաթերթին, որը լոյս է տեսել մայիսի 31-ի համարում: ԱԳՆ լրատուական ծառայութիւնն տարածել է նամակն ամբողջութեամբ:
«Չնայած ԱՄՆ-ում թուրքիայի դեսպանի վիճաբարոյց պնդմանը, որ պատմութիւնը պէտք է թողնել պատմաբաններին, թուրքիայի իշխանութիւնները պատմութիւնը նախապայման են դարձնում Հայաստանի հետ բնականոն միջպետական յարաբերութիւններ հաստատելու հարցում»:

ԶԱՅԱՍԱՆ ՏԻՐԱՅԱԻ ՇԱԽՄԱՏԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն
ղեկութիւններուն եւ կ'ակնկալէր նման յաղթանակ:
Մինչ այժմ Հայաստանի հաւաքականը մի քանի անգամ արժանացած էր Ողիմպիականի պրոնզին, իսկ մէկ անգամ ալ Եւրոպայի իմբաքին առաջնութեան:
Հայաստանը կը ներկայացնէին շախմատի վարպետներ՝ Լեւոն Արոնեան, Վլադիմիր Յակոբեան, Կարէն Ասրեան, Գաբրիէլ Սարգսեան, Սմբատ Լպուտեան եւ Արտաշէս Մինասեան, մարզիչ Տիգրան Նալբանդեանի գլխաւորութեամբ:

**Ս.Դ.ՅՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՍԵԴՐԱԿ ԱԾԵՄԵԱՆԻ
ՅԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՉ**

ԸՆԿ. ՍԵԴՐԱԿ ԱԾԵՄԵԱՆ ԱՆՔԻՂԻՍԱԿԻ ՎԵԽԱՐԱՆԷՆ ԸՆԵՐՍ՝ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԻՆՏ. ԱԶԻՆ ԸՆԿ. ՓՕՂԱՏԵԱՆ

ՄՈՒԽՔԱՐԱՅԻ ԱՎԱՏԱՏԷՆ ԸՆԵՐԱ ԴԱԽԵՆ ԱՅ՝ ԱԿԻՐՈՆ ՇԻՐԱՐԱՆՄԵԱՆ, ՈւՂԻՍ ԶՈՆԱՊՈՒԼՅԱՔ, ՍԵԴՐԱԿ ԱԾԵՄԵԱՆ ԵՒ ՄԱՍԿԱԿ ՓՕՂԱՏԵԱՆ

Մալխիսի վերջերուն կուսակցական կազմակերպչական հարցեր քննարկելու նպատակով Լիբանան ալցելեց Ս.Դ.Յ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ ընկ. Սեդրակ Աճէմեան: Կեցութեան ընթացքին Ընկ. Աճէմեան հանդիպումներ ունեցաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի եւ Ընկերվարական Յառաջդիմական Կուսակցութեան ղեկավար Ուալիտ Ճոնպուլաթի հետ:

Մալխիս 23-ին Անթիլիասի Կաթողիկոսարանէն ներս Արամ Ա. ընդունեց Ընկ. Աճէմեանին, որուն կ'ընկերակցէր Ընկ. Տօքթ. Մալխիսի Փօլատեան:

Աւելի քան ժամ մը տեւող հանդիպումի ընթացքին, Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետը վեհափառին պարզեց Կուսակցութեան մօտեցումները Հայաստանի, Հայաստան-սփիւռք յարաբերութեանց եւ Հայ Դատի առնչուած հարցերու գծով՝ Կուսակցութեան վերջերս կայացած Համագումարի որոշումներու լոյսին տակ:

Վեհափառը իր գնահատանքը յայտնեց Հնչակեան Կուսակցութեան կատարած աշխատանքներուն՝ ի խնդիր Հայաստանի հզօրացման, Հայ Դատի հետապնդման ու սփիւռքի գաղութներու աշխուժացման:

ՄԵՆԹԱԼԻՏԵՏԻ ՎԿԱՆԵՐԸ

ՅԱԿՈՒԲԱԴԱԼԵԱՆ

«Եւ եթէ մենք չենք կարողանայ փոխել բնակչութեան մենթալիտետը, եւ վերաբերմունքը խնդիրների հանդէպ, ապա մեր հասարակութեան մէջ չեն աշխատի նոյնիսկ ամենալաւ օրէնքները»: Սա մի արտայայտութիւն է ՀՀ Մարդու իրաւունքի Պաշտպան Արմէն Յարութիւնեանի պատկերացումներից, որ նա հանրութեանն է յայտնել Մալխիսի 31-ի, երբ նշում էր Մարդու իրաւունքի Պաշտպանի պաշտօնում գտնուելու 100 օրը: Արմէն Յարութիւնեանը իր այդ պատկերացումով թերեւս ոչ թէ հարիւր, այլ մի քանի հարիւր հազար օր կը գտնուի այդ պաշտօնում: Եւ ընդհանրապէս, այդ պատկերացումով կարելի է չաւերժական տեղ գրառել Հայաստանի իշխանական համակարգի ցանկացած կէտում, իւրաքանչիւր աթոռի վրայ, քանի որ հենց այդ պատկերացումը հասարակութեանը ներարկելով է իշխանութիւնը լուծում իր չաւերժութեան խնդիրը: Եթէ անօրինական ընտրութիւնը պաշտպանութեան նախարարը բարդում է ազգային մենթալիտետի վրայ, ապա ինչ պէտք է անի Մարդու իրաւունքի Պաշտպանը իր պաշտօնավարումը շարունակելու համար: Եւ ընդհանրապէս, ինչ պէտք է անի իշխանութիւնը, եթէ մեր կեանքի բոլոր ապօրինի թիւերի մայր պատճառ հնչակի մենթալիտետը: Ուրիշ ինչ կերպ պէտք է արդարացնեն կաշառակերութիւնը, կեղծուած ընտրութիւնները, հարկեր չվճարելը:

Բայց պէտք է նկատել, որ նոյն այդ արդարացումն արդէն յանցանք է, քանի որ իշխանութիւնն իր անօրինականութիւնները փորձում է բարդել հասարակութեան մտածելակերպի եւ աշխարհընկալման վրայ: Եւ հասարակութիւնն էլ իր հերթին է յանցանք գործում, այդ ամէնը լսելով ու թողնելով անարձագանք: Թողնելով, որպէսզի իրեն վերածեն իշխանութեան արդարացման: Իսկ դրա նպատակը պարզ է՝ հասարակութեան գիտակցութեան մէջ արմատաւորել այն մտայնութիւնը, որ պէտք է մենթալիտետը փոխել, եւ ամէն ինչ կախուած է մենթալիտետից: Առանձին առանձին հասարակութեան ամէն մի անդամ անկասկած մտածում է, որ ինքն այդ մենթալիտետի կողմը չէ, բայց նաեւ համոզում է, որ մնացեալը այդ մենթալիտետի գոհն են, եւ միայն իրենով ոչ ինչ չի լուծուի, քանի որ մենթալիտետը մնում է նոյնը: Եւ այդ առումով մարդու իրաւունքի պաշտպանը փաստօրէն իր գործունէութեան հարիւր օրերի ընթացքում իւրացրել է իշխանական համակարգի գլխաւոր սկզբունքը: Իսկ մնացեալն արդէն տեխնիկայի հարց է, մանր խնդիրներ, որ կարելի է լուծել, նոյնիսկ երբեմն հասարակութեան օգտին: Իշխանութիւնը այդպիսով նոյնիսկ կարող է ուղղակի խրախուսել իր այն պաշտօնեաներին, ովքեր կարողանում են ըմբռնել գլխաւոր խնդիրը եւ առաջ տանել այն, նոյնիսկ որոշ բաներ փոխելու ճանապարհով, միայն թէ մենթալիտետը չփոխուի:

Արամ Ա. Կաթողիկոս ըսաւ, - «Երեք կուսակցութիւնները սփիւռքի մէջ կատարեցին առանցքային դեր Յեղասպանութենէն ետք՝ սփիւռքի կազմաւորման, հայապահպանման ու մեր ժողովուրդի իրաւունքներու հետապնդման ծիրէն ներս»: Նոյն օրը, Ընկ. Աճէմեան ընկերակցութեամբ ընկ. Փօլատեանի եւ Ընկ. Ահարոն Շիրազմեանի ալցելեցին Ընկերվարական Յառաջդիմական ղեկավար Ուալիտ Ճոնպուլաթին, Մուխթարայի պատէն ներս:

Քննարկեցին Լիբանանը լուրջ աջակցութեամբ կարեւոր նկատուեցաւ երկու կուսակցութիւններու միջեւ մնայուն կապի հաստատումը: Ուալիտ Ճոնպուլաթ մեծապէս գնահատեց լիբանանահայութեան կարեւոր դերը երկրի քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային մարզերէն ներս զարգացման գծով: Պատուիրակութեան անդամները ծաղկեպսակ գետեղեցին նախատակ Բամալ Ճոնպուլաթի դամբարանին եւ ապա ճաշի հիւրը եղան Լիբանանցի ղեկավարին:

Չեր Ծանուցումները վստահեցէք «Մասիս» շաբաթաթերթին

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Authorized Agent CA Insurance Lic. # 0494056
Blue Shield of California
An Independent Member of the Blue Shield Association

1975-2005
30th ANNIVERSARY

E-mail: BMaronian@AOL.com

INSURANCE COVERAGE CAN HELP YOU FINANCIALLY

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ՉԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

BEDROS, SIAMANTO MARONIAN

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ՌԻՉԱՐԴ Գ. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՎԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԸՇ ԳԱԱ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ, Ը.1, ԵՐԵՒԱՆ, 2005, 570 ԷԶ

Ա.Լ.ԲԵՐՏ ԽԱՌԱՏՆԱՆ
(Պատմական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր)

Հրապարակի վրայ է ակնաւոր պատմաբան, պրոֆ. Ռ. Գ. Յովհաննիսեանի քառահատոր աշխատութեան առաջին հատորը հայերէն լեզուով: Իբրեւ դարակազմիկ աշխատութիւն, այն ունի իր իւրաքանչիւր ճակատագիրը. հատորն անգլերէն լեզուով լոյս է տեսել դեռեւս 1971 թ., Կալիֆոռնիայի (ԱՄՆ) համալսարանի հրատարակութեամբ, մինչեւ 1996 թ. նոյն լեզուով հրատարակուել են քառահատորի միւս գրքերը եւ միայն գրեթէ տասը տարի անց է, որ հայ ընթերցող լայն հասարակութեանը յայտնի է դառնում այս աշխատութեան առաջին գիրքը:

Անկախ աշխատութեան տասնամեակների պատմութիւնից, այն պահպանում է իր հրատապութիւնն ու կարեւորութիւնը նաեւ այսօր եւ ահա թէ ինչու: Հայաստանի առաջին հանրապետութեան պատմութիւնը, ինչպէս եւ դրա գիտական ուսումնասիրութիւնը, եւ սա բոլորիս է յայտնի, երկար ժամանակ արգելուած թեմա էր խորհրդային պատմագիտութեան մէջ, եւ եթէ անգամ չիշուէր այդ պատմութիւնը, ապա միայն քամահրանքով ու կանխակալ որակումներով: Քաղաքականացում եւ քարոզչական մտտեցումը դարձել էին արգելապատնէ՜լ՝ այս աշխատութեան եւ Հայաստանի ընթերցողի միջեւ: Այսօր այդ ամէնը մնացել են պատմութիւն դարձած անցեալում, եւ փաստական իրողութիւնը աշխատութեան հայերէն ծնունդն է:

«Հայաստանի Հանրապետութեան» սոյն հատորը խոշոր կտակի պատմագիտական գործ է՝ այն ընդգրկում է հայոց անկախ պետականութեան վերածնութեան 1918-1919 թթ. ժամանակաշրջանի պատմութիւնը: Այս կարճ ժամանակահատուածը, այնքան կարեւոր ու ճակատագրական հայ ժողովրդի գոյապահպանութեան եւ նրա պատմական ընթացքի տեսակէտից, յագեցած է իրադարձութիւնների եւ աշխարհաքաղաքական վերիվայրումների ապշեցուցիչ հարստութեամբ, յաճախ դրամատիկ անսպասելի բեկումներով, յատկապէս ոչ մեծաքանակ ժողովուրդների համար, ինչպիսին մերն է, քաղաքական, տնտեսական ու ռազմական զարմանալի շրջադարձերով: Իրարամերժ ու հակասական իրադարձութիւններով յագեցած պատմական այս ընթացքի մէջ հայ ժողովուրդը ներդնում էր իր հաւաքական կամքի եւ գոյատեւելու իրաւունքի տրամաբանութիւնը: Ռ. Յովհաննիսեանին լիուրի յաջողուել է ցոյց տալ պատմական այս գործընթացն իր շարժման եւ ամբողջ բովանդակութեան մէջ, եւ այս յաջողութեան մէջ պէտք է տեսնել, կարծում ենք, այս գրքի կայացումն ու պատմագիտական հմայքը:

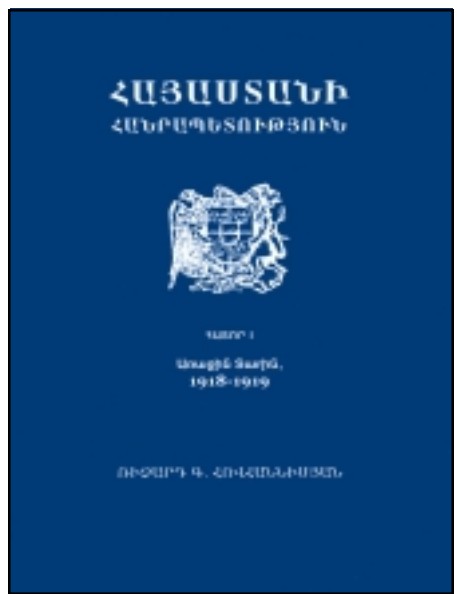
Իր աշխատութեան պատմական կառուցը հեղինակը ստեղծել է խորապէս կշռադատուած հիւսուածքով, պատմական նիւթի գիտական ձեւաւորման մէջ ամբողջի եւ բաղադրամասերի համոզիչ համամաս-

նութեամբ ու շարայարուժով: Այս պատճառով էլ աշխատութեան մէջ արծարծուած թեմաների վիթխարի բազմազանութիւնը հեղինակի գրչի տակ վերածուել է գիտական կուռ ամբողջականութեան եւ համակարգուած կառուցի: Պատմաբանը հմտաւրի քննութեան է ենթարկել ժամանակաշրջանի եւ Ռուսական նախկին կայսրութեան տարածքի ժողովուրդների բազմաթիւ հիմնահարցեր՝ սկսած Փետրուարեան յեղափոխութեան (1917), Հայաստանի հանդէպ ժողովուրդի վարած քաղաքականութեան, Անդրկովկասեան կոմիսարիատի եւ Սէյմի ստեղծման, օսմանեան թուրքերի հետ անդրկովկասեան ժողովուրդների ռազմա-քաղաքական յարաբերութիւններից եւ վերջացրած անկախութեան ուղին բռնած Հայաստանի ծայրայեղորէն բարդ ներքին ու արտաքին իրավիճակների բացալայտումներով: Այս աշխատութեան մէջ առաջին անգամ են տրուում պատմագիտական ստուար շերտեր կազմող բազմաթիւ հիմնահարցերի առաջադրումներ եւ լուծումներ, որոնք էլ, ըստ էութեան կազմում են նրա գիտական նորոյթը: Նշուած են բոլոր հիմնահարցերը ներհիւսուած են միմեանց՝ ներքին կապերով ու յարաբերութիւններով, բիւռւ են մէկը միւսից՝ լրացնելով ու ամբողջացնելով հեղինակի մտադրոյթը, այն է՝ ներկայացնել Հայաստանի մանուկ հանրապետութեան կառավարութեան ձեւաւորման ու գործունէութեան, ներքին ու արտաքին քաղաքական յարաբերութիւնների, թուրքական ռազմա-քաղաքական ճնշումների, Ռուսաստանի կարմիր եւ սպիտակ բռնկումների միջեւ խուսանաւելու, միջազգային հանրութեան մէջ իր համեստ տեղը գրաւելու հակամէտ Հայաստանի ջանքերի ողջ պատմութեան վերարտադրութիւնը: Այսօրուայ Հայաստանի Հանրապետութեան համար որպէս պատմական ուսանելի դասերի հանրագումար կարող են լինել Ռ. Յովհաննիսեանի պատմա-քննական վերլուծութեան այն հիմնախնդիրները, որոնք վերաբերում են հայ-ուսական, հայ-թուրքական, հայ-ադրբեջանական, հայ-վրացական, ինչպէս եւ արեւմտեան տէրութիւնների հետ Հայաստանի ռազմա-քաղաքական ու դիւանագիտական յարաբերութիւններին: Մնում է արժանին հատուցել նաեւ պատմաբանին այն նուրբ դիտարկումների համար, որ նա անում է Լեւոնյին Ղարաբաղի, Ջանգեզուրի եւ Նախիջեւանի 1918 թ. պատմութեան՝ գրեթէ մոռացութեան տրուած ծալքերը լուսաբանելու եւ արժէքաւորելու ուղղութեամբ:

Աշխատութեան մէջ ամէնուրեք զգացում է հեղինակի յոյժ ու շարժիչ հայեացքը՝ ուղղուած իր բացալայտած իրականութեանը, մարդկանց, դէպքերին եւ իրադարձութիւններին: Երբեք չկարուելով փաստերն ու տուեալները անկողմնակալ ու հիմնաւորապէս վերլուծողի եւ եզրակացնողի իր հետազօտական ընթացքից, Ռ. Յովհաննիսեանը ստեղծել է ուսումնասիրողի անկրկնելի մի ոճ, իւրաքա-

տուկ ջերմութեամբ շնչող աշխատանք, որ կարող էր մատչելի լինել միայն ճշմարիտ ու նրբազգաց հայրենասէրին, իր ժողովրդի ճակատագրին հետամուտ եւ նրանով ապրող ու հպարտացող նուիրեալ մտաւորականին: Այս առթիւ արժէ յիշատակել ներքին խորը դրամատիզմով ու լարուածութեամբ բնութագրուող՝ աշխատութեան այն բազմաթիւ հատուածները, որոնք վերարտադրում են հանրապետութեան առաջին ձմեռուայ դժուարութիւնները, զաղթականների, սովի ու համաճարակների բազմակնճիւռ խնդիրները, ժողովրդի համար կենսական նշանակութիւն ունեցած ամերիկեան տնտեսական օգնութիւնը (համապատասխան կառուցների գործունէութեան բարեխիղճ լուսաբանումներով), հանրապետութեան կառավարման բարդութիւնները, Կարսի մարզի միացումը եւ այլն: Ռ. Յովհաննիսեանը քայլ առ քայլ վերարտադրում է հանրապետութեան 1918 թ. Մայիս - 1919 թ. Օգոստոս ժամանակահատուածի ամբողջ պատմութիւնը իր կարեւոր ուղղութիւնների, դրանք բնութագրող ու լուսաբանող մանրամասների մէջ՝ դառնալով այդ պատմութեան անխոնջ ու անաչառ տարեգիրն ու գնահատողը:

Աշխատութիւնը գրուած է եւրոպական մի շարք լեզուներով հրատարակուած, ինչպէս եւ հայերէն, ռուսերէն ու թուրքերէն ստուարածաւալ աղբիւրների ու գրականութեան հէնքի վրայ: Իր բազմաբովանդակ ընդգրկումներով այն մնում է ցօրս անգերազանցելի աշխատութիւն՝ Հայաստանի առաջին հանրապետութեան պատմութեան գիտական լուսաբանութեան տեսակէտից: Ռ. Յովհաննիսեանի այս աշխատութիւնը, յիւրաւի, Հայաստանի անկախ հանրապետութեան պատմութեան գիտական իւրացումն է, որը նշանակալիորէն առաջ է

մղում հայ պատմագիտական միտքը, եւ որի նշանակութիւնը դժուար է գերազնահատել իր անչափելի ճանաչողական արժէքի եւ թեմայի յետագայ գիտական անդրադարձումների հիմաստով:

Իբրեւ գրքի խմբագիր, կը ցանկանայի յատկապէս առանձնացնել հեղինակի հետեւողականութիւնը հիմնախնդիրները վերլուծելու եւ սպառելու գործում, նուրբ ու պատկերաւոր լեզուամտածողութիւնը եւ շարադրանքի ակնառու հմտութիւնը (որ անվիճելի են բնագրում, իսկ հայերէն թարգմանութեան կտրուածքով՝ թողնում ենք ընթերցողի լայնախոհութեանը), որոնք իսկական դպրոց կարող են լինել առանձնապէս մեր երիտասարդ պատմաբանների համար:

Կարելի է անվարան ասել, որ պրոֆ. Ռ. Յովհաննիսեանի «Հայաստանի Հանրապետութիւն» աշխատութեան առաջին գրքի հայերէն հրատարակութիւնը յաջողութեամբ գլուխ է բերուել: Մասնագէտները եւ ընթերցող լայն շրջանները սպասում են աշխատութեան յետագայ վերադարձին հայրենիք՝ յաջող հատորների հայերէն հրատարակութեանը:

ԱՉԳՎՅԻՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅ

Հ.Մ.Ս. ՀՈՄԵՆՄԵՆ 1921

Նուիրում՝
20 ԿՎԽԱԿՂՎՆՆԵՐՈՒՆ

Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Մ.Ս.-ի Խնամակալ Մարմնի

Կատարողութեամբ՝
Սիրում Երգիչ՝ Հրաչ Պողարեանի

8 Յուլիս 2006
Երեկոյեան ժամը 8:30-ին
Հ.Մ.Ս.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena

Մուտքի Գուեր՝ **\$50.00**
Նեղարեալ Մաշ

Հ.Բ.Ը.Մ. ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԸ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԱՆՋՈՒԳԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԸ

ՎԱՐԴԱՆ Ա.Ի. ՔԶՆՅ. ՏԻՒԼԿԵՐԵԱՆ

Մարդկային հասարակության մեջ, ո՞վ է Աստուածահաճոյ մարդը, որ կրնայ սիրտերը համագրաւել եւ ճաճանչել յաւերժօրէն սերունդներուն կեանքին մէջ իր բազմաճառագայթ ձիրքերով եւ առաքինութեան ցոլացումը տալ իր շնորհազարդ կերպարին:

Ինծի համար անհամեմատելի մեծութիւնը, ո՛չ հանճարեղ գիտնականն է, ո՛չ ներհուն մտաւորականը, ո՛չ դափնեկիր քերթողը, ո՛չ մաքրակրօն հոգեւորականը, ո՛չ ամենագոր աշխարհակալը, ո՛չ ոսկեկշիռ միլիոնատէրը եւ ո՛չ ալ խոնարհներուն մէջ խոնարհագոյն մարդը:

Անվիճելի ու արեւափառ մեծութիւնը, այն ողորմած Սամարացին է, որուն զթառատ սիրտը կը սրտփէ անասելի զրկուածութեան մէջ նահատակուած ժողովուրդին փրկութեան համար:

Բարեգործութիւնը՝ խղճահար մարդուն հոգիին երկնային շքանշանն է, որ յաւիտեաններուն մէջ կ'երաշխաւորէ իր փառքը:

Աւետարանին ընչաքաղց մեծատունը, վաղաժամ կեանք ունեցաւ երկրի վրայ, որովհետեւ չուզեց լսել Աստուծոյ ոսկեբերան պատգամները եւ ապրեցաւ իր մարմնոյն անյազուրդ ցանկութիւններով:

Այս միջանկեալ խորհրդածութիւններէն ետք, հետաքրքրական է գիտնալ, թէ հայ սրտփող իրականութեան մէջ, ուր այնքան երեւելի մարդիկ կան, եւ անոնցմէ ոմանք միջազգային չափանիշով աշխարհաճանաչ անուններ են, հարցնենք՝ ո՞վ է այն հասարակաց զգացումէն բարացուցուած բարոյական մեծութիւնը, որուն սրտին մէջ արմատացած գոհողութիւնը կը բաբախէ հայրութեան բարեոյն ու բարօրութեան համար:

Այս գրութեան վերեւ՝ ազգին գերընտիր զաւկին անունը գեղաճաճանչ կ'երեւայ՝ ԱԼԷՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, անզուգական դաստիարակը բարեգործութեան:

Հայրութեան ու հայրենիքին ընտրելագոյն զաւակներէն մէկը, որ շատերէն մէկը չէ, այլ բացառապէս բացառիկ մէկը, որ երկար հոլովոյթով՝ աշխարհ կը ժամանեն երկնքէն առաքուած:

Այս գրութեան նպատակը, աննման բարերարին շարունակական բարիքներուն թուումը ընել չէ, որ իր մահէն ետքն ալ դադար չէ առած, այլ իր բարացուցական բիւրեղացած ձիրքերուն հրապարակային ցոլացումով՝ կը ջահաւորէ հոգիները, որ անոնք եւս՝ գոհողութեան բարձրագոյն պատնէչներու վրայ, հերոսավայել ցուցաբերեն զթութիւնը՝ հայ նահատակ ժողովուրդին:

Սովորական երեւոյթներ դարձած են, որ հանրային ամպիրոններէն շուրջօրէն դրուատուին արժանաւորներու չափանիշով՝ գովեստի մուրացկանները իրենց փանաքի նուիրատուութիւններով...: Չեն հասկնար այս անպատասխանատու մարդիկը որ իրենց պոռոտ գովեստներով կը խոցեն արժանաւորներու համեստութիւնը:

Մարդիկ՝ լայնատարր գարգացումով՝ դրամի սիրոյն՝ այն աստիճան անասնացած են, որ Փրօֆէսորի տիտղոսները աճուրդի հա-

նած են՝ բարեմիտ վաճառականներու սրտին մէջ սնուցանելու անպարծութեան... մեղքը:

Ալէք Մանուկեան պատմութեան հմուտ ուսուցչի մը կարողութեամբ լաւ կը ճանչնայ իր ժողովուրդին փառապանծ դէմքերը, որոնք յաւերժութիւնը նուաճած են իրենց ազգային եւ քրիստոնէական առաքինութիւններով: Գիտէ թէ ի՞նչ ուղղութեամբ կու գան յաջողութիւնները եւ ի՞նչ ճանապարհով կը յանգին ձախողութիւններու: Իր իմաստուն ու փորձառու գործավարի համոզումն է, թէ մարդու մը բարոյական վարկը եւ որակը կը կորսուին անիրաւ շահերու մէջ, նման ովկիանոսներու մէջ թափող գետերուն:

Ճշմարտութիւնը՝ իր բոլոր լուսավառ տառերով եղաւ իր հոգիին աստուածային արտայայտութիւնը: Փառքը հետեւեցաւ իր լուսաւոր ստուերին եւ յաւերժացուց իր յիշատակը յաւիտեաններու մէջ:

Ժամանակը՝ առիթը չէր ընծայած, որ անձամբ տեսնեմ, այս անհամեմատելի բարեգործը, որ հրաքանչ տարածք գրաւած էր հոգիին մէջ, իր թողած երախտագած տալուութիւններով:

Քահանայ էի, եւ կը խորհէի դիւրաւ վրիպիլ իր ուշադրութենէն՝ զինք շրջապատող մարդոց բազմութեան մէջ, որոնք պատ կը բարձրացնէին ուրիշներու առջեւ, որ չմօտենան եւ արգելք չըլլան իրենց փառասիրական շփումներուն:

Օր մը, գնահատագիր երկտող մը ստացայ իր ձեռագրով, որ երջանիկ անակնկալ մըն էր, իր թանկագին բառերով համեստ գրավատակիս գնահատուիլը:

Տարի մը վերջ, ուրիշ գնահատագիր նամակ մը՝ մեքենագրուած եւ շարադրուած հաւանաբար, իր քարտուղարին, գրականագէտ եւ հանրաճանաչ հրապարակագիր Երուանդ Ազատեանի կողմէ, որ քանի մը օրուան համար գիտ Տիթրոյիդ կը հրաւիրէ:

Այս բարեբախտ հանդիպումը, որ յիշատակներուս մէջ փառահեղ տեղ կը գրաւէ, այնպիսի գնահատանք մըն է, քահանայական ստուերներու մէջ սքողուած անձիս, մինչեւ այսօր, դարամերձ տարիքիս հպարտօրէն կը շոյճեմ զգայնութիւնս:

Երկու գիրքերուս հրատարակութեան մեկենասը եղաւ Երուանդ Ազատեանի բարեհաճ կարգադրութեամբ:

Իր վշտալի մահով՝ դադրեցան մեր հեռաձայնային խօսակցութիւնները, որ ուրախութեան անստգիւտ պահեր էին ինծի համար:

Երկու լուսապայծառ տիտանեան կերպարներ՝ իրենց յաւերժալոյս փառքով՝ Չահաւորեցին ամբողջ կեանքս:

Առաջինը՝ հայաշինջ ցեղասպանութեան աննման վրիժառուն՝ Սողոմոն Թեւլիբեան, որուն դադարին վրայ խօսելու նախապատուութիւնը ինծի վիճակուեցաւ իր ազնուասիրտ տիկնոջ Անահիտին փափաքով եւ երկրորդը՝ Ալէք Մանուկեանի կողմէ գնահատուած ըլլալու պատիւը:

Երկու ազգընտիր դիւցազնական՝ անմահացած ՀԱՅՈՐԴԻՆԵՐ,

որոնք հայ ժողովուրդի խղճմտանքէն փառաւորուած, իրենց մահուան թուականներով՝ որքան սուգունին անցեալի վիճային խորութիւններու մէջ, չի առուերոտիր անոնց անանց փառքը:

Շուետիոյ թագաւորը, երբ կը տեսնէ, որ գինուորները ռազմադաշտը կը լքեն ու խուճապահար կը փախչին, ձիէն վար իջաւ եւ կանչեց զանոնք:

- Ո՞ւր կը փախչիք վախկոտներ, ըստ մը կանգ առէք, որ տեսնէք, թէ ի՞նչպէս ձեր թագաւորը հերոսավայել կը մեռնի:

Այս խրախուսական խօսքերը լսելով, գինուորները վերադարձան ճակատ եւ դիւցազնական դիմադրութենէ ետք, թէեւ թշնամին պարտուած նահանջեց՝ բայց թագաւորը ծանրապէս վիրաւորուած, պահ մը յետոյ աւանդեց հոգին:

Չոհողութեան գերագոյն օրինակը տուին մեր վերոգրեալ երկու հերոսները իրենց հայանուէր անձնագոհողութեամբ:

Յետագայ բանաստեղծութիւնը կը նուիրեմ Բարեգործականի հարիւրամեակին առթիւ, Ալէք Մանուկեանի ԱՆՄԱՀ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ:

ՓԱՌՔ ԱԼԷՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՅԱԿԵՐԺԱԼՈՅՍ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ուր որ կարիք կայ հացի եւ լոյսի, Գանձերը հոգւոյդ կը սփռես առատ. Ուր որ արցունք կայ՝ սիրտդ կը սարսի, Դուն գթութիւնն ես, անժիր, անարատ: Բարեգութ Աստուած կը հետեւի քեզ, Երբ կը հալածես քաղցը յարածամ. Աստղը երկնային անձիդ վրայ հեզ, Կը ճառագայթ գերք շքանշան: Ինչպէս գրոհող գորքին առջեւն, Շուար խոյս կու տայ երկչոտ թշնամին,

Աղքատութիւնն ալ շուքդ լուսեղն, Կը նահանջէ իր սահմանը մին:

Եւ խոստումները վաղուան հայրութեան, Շնորհիդ փայլը իրենց ճակատին, Պիտի ճաճանչեմ կարեկցութեամբ միշտ, Ուր որ աւեր կայ՝ նեղութիւն ու վիշտ:

Աշոտ Ողորմած ու Մեծն Ներսէս, Եղան մեծագործ՝ բարերար քեզ պէս, Չոհուեցան հայու հոգիով վսեմ, Որ փայլ տան Ազգին վիճակին նսեմ:

Տուիր հայրութեան անցողականը, Տէրը շնորհեց յաւիտեանականը. Տուիր աղքատին յուռթի երկիրը, Աստուած տուաւ քեզ ամբողջ երկինքը:

Բազմաճառագայթ կը ժպտիս մեզի, Օթեւանդ սուրբ մշտնջենական, Ով հոգի անմահ, յաւետ փառք քեզի, Մեծ Դաստիարակ բարեգործութեան:

Այսօր յիշատակի տօնն է Միութեան, Հարիւրամեակը Բարգործութեան, Երկինքէն երկիր մեր կեանքին վերեւ, Ճաճանչէ որպէս, անստուեր արեւ:

ՄԱՍԻՍ

ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

**Yes, I wish to subscribe to
Massis Weekly**

Enclosed a check for (one year) * \$50,00 for USA
*** \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.**
*** \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.**

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel :----- Fax :-----

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՐԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆ ՌԻՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԼՈՅ ԸԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկական ձարտարապետութիւնն ուսումնասիրող (ՀՃՈՒ) կազմակերպութիւնը, հիմնադրուած 1972 թուականին, հայկական եւ օտար հաստատութիւնների կողմից արդէն իսկ ճանաչուած է որպէս կենսական եւ իր առաքելութեան՝ Հայկական Պատմա-Մշակութային Ժառանգութիւնն ուսումնասիրելու եւ փաստագրելու մէջ բարձր արդիւնատուութեան հասած գիտա-հետազոտական կեդրոն:

Այսօր, ՀՃՈՒ-ի փաստագրութիւնների հակայաճախելի դիւանան արժանի իր տեղն ունի հայ ազգի օրրանում բնիկ ժողովրդի կերտած մշակութիւն փաստող գիւնանոցում, լուռ, սակայն անժխտելի ապացոյցներ հայ ժողովրդի պատմական իրաւունքների գեղձողների եւ ժխտողների դէմ:

Հայ իրականութեան մէջ ՀՃՈՒ-ի կատարած դերի եւ կարեւորութիւնը գնահատողների մէջ իր ուրոյն տեղն ունի ճարտարարուեստի նորագոյն եւ ամենաարագ աճ ապրող տեղեկատուական տեխնոլոգիաների բնագաւառի հմուտ եւ ճանաչուած մասնագէտ Պրն. Գարեգին Չուքասգեանը: ՀՃՈՒ կազմակերպութեան երեք տասնամեակից աւելի հաւաքած տասնեակ հազարաւոր փաստաթղթերի անվնաս պահպանումն ու յաջող սերնդին փոխանցումը հնարաւոր է արդի ճարտարարուեստի ընձեռած նորագոյն միջոցների կիրարկմամբ միայն:

Առ ի գնահատանք այդ գործում ՀՃՈՒ-ին մատուցած Պրն. Գարեգին Չուքասգեանի մասնագիտական օժանդակութեան, ՀՃՈՒ-ի ԱՄՆ-ի բաժանմունքը որոշել է հրաւիրել եւ կազմակերպութեան տարեկան ճաշկերույթին իր յարգանքը մատուցել Պրն. Գ. Չուքասգեանին՝ նրա ներդրման եւ ազգային-հասարակական արգասաբեր գործունէութեան համար:

Գ. Չուքասգեանը ճանաչուած է որպէս մտաւորական, գիտական եւ կրթական մարզերի աշխատող, նաեւ գործարար, որն իր կարողութիւններն ի սպաս է դրել Հայաստանի տնտեսական եւ հասարակական կեանքի տարբեր բնագաւառներում:

Գ. Չուքասգեանի ջանքերով եւ անմիջական մասնակցութեամբ կեանքի են կոչուել առաջաւոր տեխնոլոգիաների նոր նախագծեր, ինչպէս նաեւ ներդրուել տնտեսական միջանկյալ ծրագրեր:

Գ. Չուքասգեանի յաջողութիւնների եւ ներդրումների շարքում արժէ նշել՝

իր անմիջական մասնակցութեամբ 1996 թուականին Երեւանում անցկացուած Շախմատի Համաշխարհային Օլիմպիադայի ին-

տերնետային հեռարձակման նախագիծը: Շախմատային օլիմպիադաների պատմութեան մէջ առաջին անգամ կիրարկուած այս նախագիծը CNN-ի կողմից համարուել է տարուայ աշխարհի 100 լաւագոյն կայքէջերից մէկը:

- 1997 թուականին գեղեցնելով ՀՀ նախարարների խորհրդին առընթեր Հաղորդագրութեան եւ Հրատարակչութեան Վարչութեան պետի պաշտօնը, ձեռնարկել եւ իրականացրել է արբանեակային հեռուստատարձակման Հայաստանեան համակարգը:

- 1999-2001 թթ. որպէս Համաշխարհային Բաց Հասարակութիւն Հաստատութեան տեղեկատուական եւ հաղորդակցական վարչութեան անդամ, (Բուրգայեշտ-Հունգարիա) պատասխանատու է եղել մօտ 30 երկրներում տեղեկատուական ցանցերին ինտեռնետի, էլեկտրոնային հրատարակութիւնների ռազմավարութեան մշակման եւ իրականացման համար:

- 2000-2002 թթ. նախաձեռնող է եղել Հայաստանում տեղեկատուական եւ հաղորդակցական ապարէզի միջազգային մի շարք համաժողովների կազմակերպմանը:

- Վերջին տարիներին Գ. Չուքասգեանի ակնառու յաջողութիւններից անհրաժեշտ է նշել աշխարհի 168 երկրների մօտ 20000 աշխատանքների միջոց Միացեալ Ազգերի կազմակերպութեան Համաշխարհային Գաղաթափողովի 2005 թ. Մշակութիւն եւ կրթութիւն բնագաւառի բարձրագոյն Մրցանակների արժանացած «Արամ ինտերնետ», կեանքն ու գործը» եւ «Օսմանեան Կայսրութիւնում Հայերի Յեղասպանութիւնը 1915-1923 թուականներին» եռալեզու խտացրած սալիկների (CD-ROM), ինչպէս նաեւ էլեկտրոնային բովանդակութեան «Մաշտոց 1600» համահայկական մրցանակի արժանացած «Պարոյր Սեւակ» եռալեզու խտացրած սալիկի (CD-ROM) պատրաստումը:

Պրն. Գարեգին Չուքասգեանի մեծարման երեկոն տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, Յունիս 9, 2006, երեկոյեան ժամը 7-ին, Brandview Collection սրահում (109 E. Harvard St., Glendale, CA):

Իսկ Կիրակի, Յունիս 11, 2006, երեկոյեան ժամը 6-ին Կլէնտէյլի կեդրոնական գրադարանում ծրագրուած է Պրն. Գ. Չուքասգեանի հանրային ելույթը նուիրուած Հայաստանում Տեղեկատուական Տեխնոլոգիաների առաջընթացի եւ ապագային: Վերջում, ցուցադրուելու է «Արամ ինտերնետ», կեանքն ու գործը» սալիկը (CD-ROM):

ԽՄԲԱՎԱՐ ՎԱՐԴՊԵՍ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ, ՏՆՕՐԵՆ ՅԱԿՈԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԵՒ ՓՈԽ ՏՆՕՐԵՆ ԴՈԿՏ. ԷԼԻ ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ ԿԸ ՊԱՐԳԵԻԱՏՐՈՒԻՆ ՍՈՒՐԲ ՍԱՅԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՄԵՍՐՈՊ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Ընդառաջելով Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի բարեխօսութեան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ՍՈՒՐԲ ՍԱՅԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՄԵՍՐՈՊ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ կը պարգեւատրէ բազմալատակ խմբավար՝ Տիար Վարդգէս Գաբրիէլեանը, Հ.Բ.Ը Միութեան Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի Տնօրէն՝ Տիար Յակոբ Յակոբեանը եւ Փոխ Տնօրէն Դոկտ. էլի Անդրէասեանը:

Երկուշաբթի, Յունիս 12ին եւ Կիրակի, Յունիս 18ին Առաջնորդ Սրբազան Հօր ձեռամբ պարգեւատրման արարողութիւններ տեղի պիտի ունենան Վէն Նալսի Սուրբ Պետրոս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ:

Որպէս դպրապետ եւ այլ պաշտօններով, Պրն. Գաբրիէլեան Պուրտոյ մէջ երկարամեայ նուիրեալ ծառայութիւն մատուցած է:

1979ի վերջերը կը հաստատուի Լոս Անճելըս եւ նորակազմ ինչպէս որ Դպրաց Դաս Երգչախումբի միաձայնութեամբ կ'ընտրուի դպրապետ: Գաբրիէլեանի ջանքերով Երգչախումբը կը հաստատուի Արեւելեան Լոս Անճելըսի մէջ գտնուող Սուրբ Սարգիս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ, ուր Գաբրիէլեան 15 տարի իբր դպրապետ կ'ուսուցանէ ձայնագրութիւն եւ շարականագիտութիւն՝ ստանձնելով նաեւ տօնական օրերու երգեցողութեանց շարականներու ղեկավարութիւնը:

Սուրբ Սարգիս Եկեղեցւոյ Ծխական Անդամական Ժողովի կողմէ կ'ընտրուի պատգամաւոր եւ կը մասնակցի Թեմական Պատգամաւոր

րական Ժողովներուն: Տիար Յակոբ Յակոբեան անձնուէր կրթական մշակ եւ դաստիարակ մըն է, որ իր ամբողջ կեանքը նուիրած է հայ ժողովուրդի զաւակներու դաստիարակութեան: Արդարեւ, Պրն. Յակոբեան երկար տարիներ է ի վեր ամենայն ձեռնհասութեամբ եւ բարձր կարողութեամբ Տնօրէնի պատասխանատու պաշտօնը կը վարէ Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի:

Տիար Յակոբեան իր հայկական նախակրթութիւնը եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Լիբանանի մէջ, իսկ բարձրագոյն կրթութիւնը Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանէն ներս՝ տիրանալով Պատկաւոր Արուեստից եւ Մագիստրոսի տիտղոսներուն՝ պատմութեան ճիւղին մէջ: 1970-1974 Լոս Անճելըսի մէջ ան յաճախած է Գալիֆորնիայի Լոս Անճելըսի Համալսարանը (UCLA), հետապնդելով Դոկտորական տիտղոսը Արդի Պատմութեան մէջ, միեւնոյն ատեն դասաւանդելով հայերէն լեզու՝ Նարեկացիի անուան Հայագիտական Ամպիոնէն ներս: Գալիֆորնիա հաստատուած օրէն՝ 1968էն սկսեալ, ան մաս կազմած է Լոս Անճելըսի հայկական վարժարաններու կեանքին, նախ որպէս ուսուցիչ եւ ապա տնօրէն: 1986էն ի վեր ան կը վարէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի տնօրէնի պաշտօնը:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի Փոխ Տնօրէնուհի՝ Դոկտ. էլի Անդրէասեանը

Շարք էջ 18

HARUT DER-TAVITIAN License #0828270 1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202 Glendale, CA 91201 Tel.: 818/502-3233 Fax: 818/502-3244 Pgr.: 818/608-9898 info@excellhye.com www.excellhye.com

Թեքեան Մշակութային Միութիւն (Լոս Անճելըսի Մասնաճիւղ) Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն (Մշակութային Յանձնախումբ) Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն Միտով կը հրատարակուի ձեռագրուած գրքերը 2006 ԱՊՐԻԼԻՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍ ԿԱՅԱՅԱԾ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ Գ. ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՆ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ՄՏԱԽՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ - ԶՐՈՅՅԻ Կը մասնակցին՝ ԺԱԳ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԼԻՍԻ ՍԻԻԼԱՀԵԱՆ ՏՕԶԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԹԵՐԵՉ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ ԽՈՐԷՆ ԱՐԱՄՈՒՆԻ Համադրող՝ ԼԻԼԻԹ ԲԷՀԷԵԱՆ Կիրակի, Յունիս 18, 2006. Երեկոյեան ժամը 7:00-ին Կլենտէյլի Կեդրոնական Գրադարան 222 E. Harvard Street, Glendale Հիւրասիրութիւն Մուտքը Ազատ

Massis Weekly

Volume 26, No. 20

Saturday, June 10, 2006

Armenia, Azerbaijan Announce No Progress In Karabakh Talks

BUCHAREST -- The foreign ministers of Azerbaijan and Armenia said Tuesday that talks between Robert Kocharian and Ilham Aliev had made no progress toward a settlement of the dispute over Nagorno-Karabakh, but that they had instructions to continue negotiations.

Kocharian and Aliev discussed the long-standing conflict on the sidelines of a Black Sea summit in Bucharest, Romania, on Sunday and Monday. Representatives of the Organization for Security and Cooperation in Europe, which is trying to broker a resolution of the 18-year-old conflict, were also present.

Armenian Foreign Minister Vartan Oskanian told state television that the talks had been conducted "in a normal atmosphere, but they did not succeed in registering progress and giving a positive impulse to solving the problem of the Karabakh conflict." Still, he said that he

and Azerbaijani Foreign Minister Elmar Mammadyarov had orders to try to find points on which they could bring the two countries' positions closer.

Mammadyarov said that, in spite of the lack of a breakthrough, the Aliev-Kocharian meeting had seen a "wide discussion" of the details of a settlement. "We decided to continue the process and, if necessary, to hold another meeting at the level of foreign ministers," Mammadyarov said.

Matthew Bryza, the U.S. Deputy Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs, in Baku today said the United States was hopeful a resolution to the long-standing conflict could be reached this year.

He described 2006 as "a very important year" and said "the political calendar begins to get more complicated in Armenia."

U.S. Keeps Armenia On Human Trafficking 'Watch List'

The United States has placed Armenia on its human trafficking "watch list" for a second consecutive year, citing the Armenian government's failure to take tough action against prostitution rings and law-enforcement officials allegedly connected with them.

In its annual Trafficking in Persons Report released Monday, the U.S. State Department said Armenia remains a "major source and, to a lesser extent, a transit and destination country for women and girls trafficked for sexual exploitation largely to the United Arab Emirates and Turkey."

"While the government increased implementation of its anti-trafficking law, it failed to impose significant penalties for convicted traffickers," reads the report. "The government failed to vigorously investigate and prosecute ongoing and wide-

spread allegations of public officials' complicity in trafficking."

The report covering the entire world is a further blow to the credibility of Yerevan's assurances that it is doing its best to tackle the problem. Armenian officials point to a toughening of punishment against the practice and a rise in the number of relevant criminal cases brought by law-enforcement bodies.

The Armenian Prosecutor-General's Office estimates that criminal groups sent at least 140 Armenian women abroad, mainly to the UAE, for sexual exploitation last year. It says it opened 30 trafficking-related cases in the course of 2005, resulting in 14 prosecutions and 17 convictions.

The State Department dismissed

Continued on page 2

Armenian Civic Groups Protest Racist Killings In Russia

YEREVAN -- Several dozen people staged a rare demonstration outside the Russian embassy in Yerevan on Monday to condemn and protest against the continuing racially motivated killings of Armenians and other dark-skinned residents of Russia.

The protesters, most of them representatives of several Armenian civic groups, accused Moscow of connivance and even complicity in the xenophobic violence widely blamed on tens of thousands of neo-Nazi skinheads operating across Russia. They also denounced the Armenian government's reluctance to bring the Kremlin to task over the killings.

The protest was sparked by the fatal stabbing of a Russian citizen of Armenian descent by a group of rampaging youths on a train in a Moscow suburb. Artur Sardarian, 19, is the sixth ethnic Armenian reportedly killed in Russia this

year.

Russian human rights organizations say a total of at least 15 people from the Caucasus, Central Asia and Africa have lost their lives in racist attacks since January. The death toll for the last year is estimated at 28.

Few of the perpetrators of those killings have been arrested and brought to justice, with Russian law-enforcement agencies and courts notoriously lenient towards them. A case in point was the trial in Russia's second largest city of St. Petersburg of seven teenagers who were convicted of collectively stabbing to death a 9-year-old Tajik girl but were sentenced to only between 18 months and five years in prison last February.

In a petition handed to Russian embassy officials, the organizers of the Yerevan protest suggested that the neo-

Continued on page 4

Armenian Men's Chess Team Wins Turin Olympiad

TURIN/YEREVAN -- Armenia, bronze medalist of three previous Olympiads, won the game's most important team competition, which drew to a close on Sunday, for the first time in its history. Its six top grandmasters, led by the world number three Levon Aronian, were the only undefeated team among 148 participating nations and finished far ahead of tournament favorite Russia.

The Armenian players and their coach Arshak Petrosian received a hero's welcome as they arrived at Yerevan's Zvartnots airport shortly after midnight. "We've made history," Petrosian told reporters accredited for the welcoming ceremony. "This is a great achievement for Armenian chess. We are very happy to

have achieved that result."

"We were anxious, happy and cheerful. It was great," said Gabriel Sargsian, the youngest member of the Armenian team. The 19-year-old grandmaster's strong performance at Turin — 8 wins in 13 games — proved crucial for the overall Armenian victory.

The Olympic champions then headed to the city's Freedom Square where more than a thousand people waving national red-blue-orange flags and chanting "Armenia! Armenia!" gathered to cheer them. The celebration, featuring speeches by senior officials and performances by Armenian pop singers, was broadcast live on state television.

Orhan Pamuk Calls For Free Speech In Turkey

Turkish writer Orhan Pamuk made a plea Thursday for freedom of expression in Turkey on the mass killings of Armenians carried out under the Ottoman Empire, calling on his country to become "free and more open."

"Whatever happened to Ottoman

Armenians, we in Turkey should be able to talk about. It is first a Turkish issue, an issue of freedom of speech, democracy and liberal society rather than an international political issue," Pamuk said at

Continued on page 4

Boxing

Vic Darchinyan Retains IBF Title

LAS VEGAS -- Unbeaten IBF flyweight champion Vic Darchinyan stopped previously unbeaten Luis Maldonado in the eighth round Saturday night.

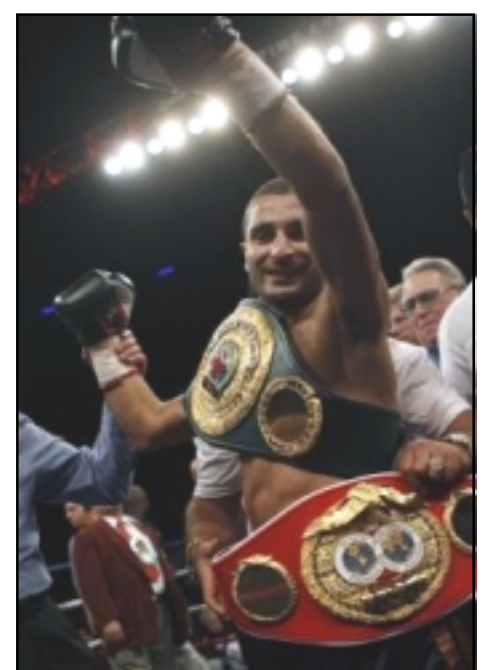
Elevated from the undercard, Darchinyan retained his IBF flyweight championship with an overwhelming eighth-round technical knockout of Luis Maldonado on Saturday night at the Thomas & Mack Center.

Darchinyan pummeled Maldonado with a series of left hands, prompting referee Joe Cortez to stop the fight with 1:38 left in the round.

Darchinyan improved to 26-0 with his 22nd knockout.

Darchinyan floored Maldonado (33-1-1) with a left to the head in the seventh, and opened a cut near the challenger's left eye in the fourth round.

"I started using my left hand more in the sixth," Darchinyan said. "I didn't want to rush, but I knew I could knock him out."

Unbeaten IBF flyweight champion Vic Darchinyan

Cortez stopped the fight with 1:38 left in the round

Reflections on the Los Angeles World Affairs Council Round Table Luncheon *** With Turkish Ambassadors Gunduz Aktan and Omer Engin Lutem

Part II

By Mark Chenian

"Mr. Ambassador, what I just heard from you reminds me of a Turkish word 'bazaarlik', translated as bargaining in the bazaar. Not to repeat myself, all these overloads of excuses and ever-changing arguments tantamount to a 'bazarlik', with the single-minded aim of Turkey to fight against the label of Genocide to the Armenian experience, where Genocide is defined as '... acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a nation, ethnic, racial or religious group...', and settle with labels like massacres and atrocities with no such implications."

"All this 'bazaarlik' would not have been necessary except for the fact that the UN framed Genocide in International Law with special determination to punish the crime with justice and restitution. In the Holocaust case, the crime was executed in Europe, and therefore punishment and restitution could have been in funds. In the Armenian Genocide case, it was perpetrated in occupied Armenian lands. And therefore the punishment and the restitution have to be in funds and land. This specter of some form of compensation including territorial loss is the core of Turkish denial, hence the 'bazaarlik'."

"Mr. Ambassador, there are two fundamental laws of nature, physics, that apply. One is the law of gravity and the other the law of irreversibility. The law of gravity will pull the Turkish side to the truth, truth in history. As was mentioned earlier, you have come a long way. Eventually, you will get to the truth. It is the law of nature. And in this process, through the second law of nature, the law of irreversibility, you are already discovering that history cannot be reversed, or re-written."

"Until very recently the Turkish line of argument went like, 'the so called Armenian Genocide belongs to history and it is for the historians to decide.' Well you personally know very well that on your own initiative, a forum of neutral legal scholars examined the Armenian experience in the Ottoman Empire starting in 1915 and concluded that it was Genocide**. Now you are out on a tour, through 'bazarlik', trying to bargain for something less than Genocide."

"The Armenian side understands why all this 'bazaarlik' is for. The 1948 UN convention clearly defines Genocide as a STATE CRIME. The author of the term and the inspiration behind the convention, the Jewish legal scholar Raphael Lemkin, used the Armenian experience starting in 1915 in Ottoman Turkey to define the State Crime of Genocide. Mr. Ambassador, how can one dissociate the term Genocide from its definition? So please give up this exercise in futility. If I were a consultant to the government of Turkey, I would advise, for the next fifteen years, to redirect all assets and energies towards meeting the requirements for European membership, that is meeting the economic standards with a 'clean slate'. This clean slate includes recognition of the Armenian Genocide."

At this point, the Consul General of Turkey in Los Angeles, A. Engin Ansay came in the discussion. He stated that Turkey's membership to Europe is not the standard by which Turkish policy is conducted. He added that Turkey recognizes her important role in the region and the importance of friendly relationship

with her neighbors. He described Armenia as a poor country with her economy, and how friendly relationship with Turkey can improve that situation, implying that the resolution of the Genocide issue, meaning the Armenian side dropping the insistence on the word Genocide, will open the Turkish doors to Armenia and help the country's economy.

"Mr. Consul General, what you just did was to 'dangle a carrot' to the Armenian side implying economic benefits, another 'bazaarlik'. If Turkey is genuinely interested in the welfare of Armenia, then her membership in Europe is very helpful for the region, including Armenia. Armenia herself is destined to Europe. She can achieve that through the short route, the southern shores of the Black Sea that is through Turkey, or the long route, the northern shores of the Black Sea. So Armenia has a vested interest to see Turkey join Europe. The economic prerequisites and the 'clean slate' mentioned earlier will accelerate the benefits to the region."

"As you know, the European concept is based on no internal borders. In that window of fifteen years on the way to Europe, while Turkish leadership re-educate the seventy million plus population, the territorial compensation should be put in the European context. In other words, with the eventual Armenian membership into Europe, the new borders between Armenia and Turkey will become internal borders in the European Theatre."

Ambassador Lutem stated that taking the case to I C of J is the way to accelerate the resolution and repeated that the Armenian side is afraid and avoiding The Hague.

"Mr. Ambassador, I am not aware that Turkey has officially taken the Armenian Genocide case to I C of J and I am also unaware that the Armenian side has not agreed. It is interesting to learn which official entity on the Armenian side was officially contacted by the government of Turkey on this issue?"

"You correctly claim that Genocide is a criminal law concept. I am not a lawyer, but I know that discovery phases precede trials. As I mentioned earlier, Turkey reconciling with her own history will be the most important component of that discovery phase. Through that discovery phase I am confident that with the help of the laws of nature mentioned earlier, the Turkish side will end up with the truth. And when Turkey does so, they will find out that the Armenian side, for the last ninety-one years have been 'waiting for them on the steps of the Court'. And therefore, by definition, when both parties, on the steps of the court agree on the truth, then there will be nothing left to argue inside the chambers."

"Parallel to criminal judicial system, where the committed crime is against society/the people and by proxy the government takes the criminal to court, Genocide is a State Crime against Humanity, and Humanity as a Whole take the Perpetrator State to court. I am not sure if it is up to the Armenian and Turkish sides to 'settle the case' by themselves. Humanity as a whole has a vested interest in the application of justice and the punishment that follows."

At this point, a Turkish American stepped in the conversation. He had ear-

lier introduced himself as a naturalized citizen and lived in the States for about twenty-five years. He claimed that he represented the Turkish Diaspora, and objected to any reconciliation between Turkey and Armenians. He went on to state that two and a half million Turks were killed, and the Turkish Diaspora had a say at the table and will not accept any deals. He reminded the table that several colleagues of the Consul General were gunned down by Armenian terrorists several years ago.

"Sir, first, I am observing a typical Diaspora behavior. Emigrants, when they leave their homeland, freeze in their minds the country the way they left. Sir, what you just describing is no more the state of affairs and thinking in Turkey today. I am sure the Ambassadors do not accept your twenty-five year old discredited characterization. Today's Turkey has moved forward from where you left the country."

"Second, I am not sure where you got your facts and numbers. This is the LAWAC. Where the two Ambassadors are sitting today, world leaders and history makers sat before them. That kind of irresponsible and unfounded declaration is not acceptable in the bazaar, let alone in this distinguished forum."

"And third, you claim the two and a half million Turkish deaths. Can you elaborate when they died, where they died, how they died, who killed them and how

they were killed? When you answer these questions to yourself, you will find out that, Armenians had nothing to do with that."

"Again, you remind me of a lesson that every first year law school student learns, namely, 'when the law is on your side, you argue the law; when the facts are on your side, you argue the facts; and when neither the law nor the facts are on your side you try to create a confusion, very much like 'scrambled eggs'. Sir, nobody is buying your scrambled eggs."

Soon after, President Mack thanked the Excellencies and the participants. The luncheon was adjourned.

Before departing I had a chance to have a short chat with ambassador Aktan. He asked me if I believed that the Armenian Genocide issue could ever be resolved. I replied that as a person I was an optimist and I believed in what I said at the table, that it will be resolved in the way I described. He did not believe that it will ever happen. In reply, I reminded him that just a couple of decades ago no one believed that the Soviet Union will be dissolved...

The next morning in the LAX American Airlines terminal, on my way to Detroit through Chicago, I saw in the distance the ambassadors with their entourage checking in on their way to the next conference in Chicago. I hoped that they would be on my flight. Unfortunately they must have been on a later flight.

(End)

Black Sea Assembly Meets In Yerevan

About a hundred parliamentarians representing 11 nations aligned in the Black Sea Economic Cooperation (BSEC), including Turkey and Azerbaijan, met in Yerevan on Wednesday to discuss ways of reinvigorating the largely moribund organization.

The main focus of the two-day session of the BSEC Parliamentary Assembly is how to boost energy security across the vast geographic area around the Black Sea. Realization of that objective is seriously hampered by the unresolved conflicts in the South Caucasus and strained relations between some of the member states.

The BSEC's Istanbul-based secretary general, Leonidas Chrysanthopoulos, was also in Yerevan and met with President Robert Kocharian and other senior Armenian officials on Tuesday.

The BSEC meeting was an occasion for a rare visit to Armenia by two Azerbaijani lawmakers. One of them, Musa Guliev, was born and lived in Armenia until the outbreak of the Nagorno-Karabakh conflict in 1988. He used the occasion to visit his native village in the former Sisian district in southeastern in Armenia on Tuesday.

Speaking to reporters the next day, Guliev said he found the village to have changed beyond recognition. "I couldn't find the graves of my ancestors who lived there," he said. "My grandmother, grandfather, my father's uncle were buried there."

He said he does not know any of its current residents but was glad to have found old Armenian acquaintances in a

neighboring village.

"Many Azerbaijanis were born in Armenia," said the other visiting Azerbaijani lawmaker, Asaf Hajiev. "This once again shows that peace must be established in this region. War won't do our countries any good."

Hajiev added that he believes Azerbaijan will never accept the loss of Nagorno-Karabakh for the sake of peace. He also echoed his government's view that the unresolved Karabakh conflict will entail grave economic consequences for Armenia.

"Let's face it, Azerbaijan is regional center of energy resources and all big [energy] projects bypass Armenia," Hajiev told RFE/RL. "I think that in 20 years from now the [Armenia] people will ask why."

Gagik Minasian, a senior Armenian parliamentarian and member of the BSEC assembly, indicated that Yerevan is concerned about being left out of the Azerbaijani oil and gas projects. "If new division lines are drawn in the region with gas and oil pipelines, then that's not a far-sighted policy as we risk sowing seeds of evil, the fruits of which will be born by our children," he warned.

Serge Barseghian, Basso, Performs In AMAA Benefit Recital

The artists with Summer Camp Committee members: (l to r) Pianist Evan Solomon, Louisa Janbazian, Elbiz Baghdikian, Vocalist Sergé Barseghian (Basso), AMAA Executive Director Andrew Torigian, Pianist Lucy Ishkanian, Ida Gueyikian, Marie Manougian, Rose Torigian, Adrienne Talanian and Janet Avakian (Missing from photo) Committee members Marie Alberian, Rosemarie Ashbahian, Elizabeth Aynilian, Lily Ann Babigian, Ann Chalemian, Helen Eberle, Rosemarie Goulian, Seta Nalbandian, Carol Goulian Stewart and Marilyn Voskian

The Armenia Summer Camp Committee of the Armenian Missionary Association of America (AMAA) presented its annual Spring Benefit Recital featuring the sensational Basso from Yerevan, Armenia Sergé Barseghian with renowned collaborator-pianist Evan Solomon, on Sunday May 7, 2006 at the Armenian Evangelical Church of New York.

Elbiz Baghdikian, chair of the Summer Camp Committee warmly welcomed the capacity audience and invited Mr. Andrew Torigian, the Executive Director of the AMAA to greet the audience and give the Invocation. In his greetings, Mr. Torigian gave a brief introduction about AMAA's mission in 22 countries. He indicated that each summer the AMAA reaches out to more than 10,000 children providing them physical and spiritual nourishment through the summer camp programs and Daily Vacation Bible Schools in Armenia, Karabagh and Georgia, and that "100% of the proceeds of this event will support these camps and Daily Vacation Bible Schools.

Sergé Barseghian's Recital made a tremendous impression on the capacity audience with his magnificent Basso voice and excellent diversity of compositions chosen for the program.

Having taken into consideration that the Recital was taking place in a church, the Program appropriately began with two religious compositions, "Panis Angelicus" by Franck and Xerxes aria from Handel's opera "Xerxes." These selections were followed by Leporello's aria from Mozart's "Don Giovanni: and King Fillipo's aria from Verdi's opera "Don Carlos," both of which displayed Sergé's beautiful large, full, rich and velvety voice produced with a fluid and effortless vocal technique.

The songs by Massenet and Schumann were followed by Tanielian's "Oorin" (The Willow Tree) and Ganachian's "Yeraz" (Dream), aptly dedicated to the coming celebration of "Mother's Day." The artistic nuances and soft sweetness of this huge voice, now tempered to suit the proper volume level necessary for these expressive songs,

conveyed to the audience the depths of emotion felt by the artist, resulting in a rare overwhelming musical experience, bringing tears to many eyes.

The second half of the Recital proved to be even more expressive and exciting, as one selection followed the other; they were all "highlights."

With Tchaikovsky's Romance "Not the Only One Who Knew" and Aleko's aria from Rachmaninoff's opera "Aleko," Sergé Barseghian was truly in his element. Through his expressive multi-colored voice, the powerful tensions of Rachmaninoff's words and music were interpreted with great mastery.

And then, with equally great ease and obvious enjoyment, he uplifted the audience, going from the dark and moody Russian music to the very entertaining popular aria, Anatevka's song "If I Were a Rich Man," from "Fiddler on the Roof." It was performed with such superb acting ability and clear, perfect enunciation, that the jubilant audience broke out in a burst of resounding long applause. His artistic versatility again was revealed in the popular audience favorite songs, Gershwin's "Embraceable You," "Catari" by Cordillo and "Granada" by Lara to the immense pleasure of the audience, giving a soothing balance to an artistically difficult and serious program.

The concluding group of Armenian songs, Komitas' "Mayr Araksi" and Melikian's "The Rose," followed by a powerful and passionate rendition of Komitas' "Hayastan," brought the cheering audience to a rousing standing ovation, placated by three encores

At the end of the Program, Elbiz Baghdikian thanked the members of the Summer Camp Committee who worked so hard for several months to organize this Concert and the lovely reception that followed. She specially thanked Pianist Lucy Ishkanian, who was instrumental in introducing the artists to the AMAA and at the same time sponsoring the whole program with her husband, Hagop Tankian. A truly memorable afternoon, one of the major musical events of the year.

Elizabeth Agbabian Receives Ellis Island Medal Of Honor

The annual event of the celebration of the awards of the Ellis Island Medal is significant news in the Armenian community of the United States. Among the close to 100 recipients with various ethnic backgrounds the two to six awards are generally given to persons of Armenian descent. The citation mentions that "each of the recipients represents the very essence of the American way of life, having greatly contributed to our national identity while preserving the distinct values and heritage of their ancestors". Both the United States House of Representatives and Senate have officially recognized the Ellis Island Medal which marks among this country's most prestigious awards. Each year, the names of the recipients are listed in the Congressional Record.

This year, there were six recipients of Armenian descent. Among them Elizabeth Agbabian, humanitarian and civic worker. The award ceremonies were held on May 13, 2006, in a tented hall on the grounds of Ellis Island.

Elizabeth was recognized as a volunteer and humanitarian who had divided her time during the last 40 years between service to the general American milieu in Los Angeles and to her Armenian community. In gratitude to her American adopted heritage, Elizabeth has served as volunteer for the Los Angeles Philharmonic Orchestra raising funds for Philharmonic Affiliates by chairing the Pension Fund Concert, and she has served on the Board of Club 100 of the Music Center that supported musical education of youth in public schools. She has also been a member of the Board of the International Committee for thirty years chairing various positions raising funds for the Philharmonic.

Elizabeth's commitment to the welfare of the Armenian nation was magnified after the devastating earthquake in Armenia in 1988 when she embarked on her multiple activities to ameliorate the suffering and pain of the population. She became the founding member of the Orphan and Child Care program of the Armenian Missionary Association of America in the West Coast. This activity grew to support 3000 children, finding foster homes and orphanages, providing food, medicine and clothing as well as

Ellis Island Medal of Honor recipient Elizabeth Agbabian

counseling services for emotionally disturbed children. She was also the founding member of the Nurses Training School at the Erebouni hospital in Armenia. She remains active in the Armenian Assembly having served on its Board, and she works on the Board of the Development Services of Armenia whose purpose is helping schools in rural centers of Armenia. Since the American University of Armenia was established 15 years ago, as an affiliate of the University of California and under the sponsorship of the Armenian General Benevolent Union, she co-chaired all the major fund raising activities of the University

Elizabeth has been active in women's organizations, first as a founding member of the Ladies Auxiliary of Haigazian University in Beirut, then at the Merdianian Evangelical School in Los Angeles, as well as at the Armenian Women's Intenational Association (AIWA) whose purpose is to unite Armenian women worldwide and to promote their equal role in society. Recently she has joined the Steering committee of the USC Institute of Armenian Studies and has served as co-chair of the fund raising banquets that led to the official acceptance of the Institute as an endowed center at USC.

Elizabeth considers a great honor for receiving the Ellis Island Medal of Honor. She is married to Mihran Agbabian (Ellis Island Medal recipient, 1995).

Project Discovery! Awards Grant For Publication Of Journal Of Near Eastern Studies In Armenia

Project Discovery! awarded a \$5,000 grant to Aram Kosyan, head of Department of Science, Ministry of Education and Science, Republic of Armenia, and Yervand Grekyan, lecturer, Faculty of Oriental Studies, Yerevan State University, for the publication in Armenia of a scientific journal of Near Eastern studies entitled Ex Oriente Lux.

Scholars in Armenia are conducting valuable research in the history, culture, linguistics, archaeology and ethnography of the Armenian Plateau. However, because they document their discoveries in articles published in Armenia in the Armenian language, it remains largely inaccessible to the international scientific community. Similarly, the flow of information from the west to Armenia is limited, leaving Armenian scholars outside the scientific mainstream.

Ex Oriente Lux will afford an op-

portunity for scientific dialogue and an exchange of ideas between Armenian and western scientists. The Journal will be the first scientific journal published in Armenia to have an international editorial board and articles written in the major European languages. In addition, all articles will have summaries in Armenian. The Journal will be distributed to major universities, libraries, research institutions, and scholars in the West.

The Journal's international editorial board comprises co-editors, Aram Kosyan and Armen Petrosyan; associate editor, Yervand Grekyan; and Daniel Schwemer and Andreas Fuchs, (Germany), Peter Beker (Denmark), Andrew George (United Kingdom), Bernard Outtier (France), Manana Kvachadze (Georgia), Raffaele Biscione (Italy),

[Http://www.massisweekly.com](http://www.massisweekly.com)

Updated every Friday

Continued on page 4

The Armenian Genocide memorial: A Primer

Bostonist, MA

Remember that hubbub a little while ago about the use of substandard concrete in the Big Dig tunnels? That Big Dig scandal was so five minutes ago. Today, it's all about the Rose Kennedy Greenway - the swath of park that will eventually sit atop the crumbling tunnel and brighten all of our lives. Specifically, it's about the memorial to the victims of the Armenian Genocide, which the state legislature said in 2000 should be built somewhere (they left it up to the Turnpike Authority to choose where, and the Pike chose the greenway).

Yesterday, Mayor Menino joined the chorus of public officials opposed to the memorial on the theory that it's unfair to have just one memorial to just one massacred ethnic group, and it would be a nightmare if every group got a memorial on the greenway (presumably, all that granite would hasten the tunnel's collapse).

If you're like Bostonist, you're wondering, What's the big deal, exactly? There's a big Holocaust memorial by Faneuil Hall, and there hasn't been much problem with that, so why all the fuss now? The answer, it turns out, is that the Armenian Genocide, like the Holocaust,

has its naysayers, foremost among whom is the government of Turkey. Perhaps because the Armenian Genocide took place from 1915 to 1922, its deniers have had more success than those who would deny the Holocaust - the matter is a hot enough topic that the Wikipedia page on the event is closed to comments. Nevertheless, the consensus among historians seems to be that the Ottoman Empire really did kill as many as a million Armenians just because they were Armenians. That hasn't stopped a local teacher, with the aide of a Turkish-American organization, from suing the Massachusetts Department of Education to require the teaching of the Turkish version of events (i.e., no massacre, just lots of inadvertent death, and the Armenians aren't nice anyway) alongside the more historically accepted version.

You might also ask, Why is all this Armenian wrangling taking place here in Massachusetts? Well, Watertown has the third-largest Armenian population in the United States, and Armenian roots and political influence in the Commonwealth are considerable.

Where is Armenia, you ask? Right there between Turkey, Iran, Azerbaijan, and Georgia.

U.S. Keeps Armenia On Human Trafficking 'Watch List'

Continued from page 1

these figures, saying that both Armenian prosecutors and courts remain too lenient towards traffickers. "During the reporting period, only a few convictions resulted in actual imprisonment; the remaining offenders received suspended sentences, corrective labor and fines," says its report. "Lack of public confidence and allegations of official complicity continued to hurt the credibility of the government's anti-trafficking efforts."

The report specifically mentions media reports that accused a senior prosecutor of closely collaborating with Armenian prostitution rings active in the UAE. A series of investigative reports that appeared in the Hetq.am online publication last year quoted several unnamed Armenian prostitutes in Dubai as saying that they and their notorious pimp paid the official, Aristakes Yeremian, thousands of dollars in bribes.

Yeremian strongly denied the allegations in an RFE/RL interview in April 2005. He said he met Armenian pimps in Dubai in September 2004 only to "question" and warn them against continuing their illegal activities. He was cleared of any wrongdoing in an official inquiry conducted by the Prosecutor-General's office earlier this year.

Prosecutor-General Aghvan Hovsepian ordered the inquiry following an embarrassing "interim assessment" of the situation with human trafficking in Armenia which was released by the State

Department on February 1. The document noted that "a government official, who has been frequently criticized by victims and NGOs for trafficking complacency, remains in his position within the Prosecutor General's anti-trafficking task force."

The authorities largely ignored the problem of human trafficking until the State Department included Armenia in 2002 into its Tier 3 group of nations which Washington believes are doing little to prevent illegal cross-border transport of human beings and can therefore be stripped of U.S. economic assistance. Armenia was removed from the blacklist and upgraded to the Tier 2 category the next year after what the State Department described as "significant efforts" taken by its government.

However, the department went on to downgrade the country to a Tier 2 "watch list" in June 2005, citing the Armenian authorities' "failure to show evidence of increasing efforts to combat trafficking over the past year." Its latest report draws very similar conclusions.

Furthermore, the 2006 report expresses concern at a "dramatic" increase in profits reportedly made by the Armenian traffickers over the past year. It also notes that Armenian law-enforcement bodies and courts are often hostile toward trafficking victims. "Some victims continue to receive poor treatment during court cases, reducing the likelihood of future victims willing to come forward to testify against their traffickers," it says.

Project Discovery! Awards Grant

Continued from page 1

Natalia Kozlova (Russia), Gregory Areshian (USA), Hrachik Martirosyan (Holland), Arsen Bobokhyan, Tork Dalalyan, Vardan Voskanyan, and Tigran Mikayelyan (Republic of Armenia).

In addition to facilitating the ex-

change of information between Armenian and western scholars, Ex Oriente Lux will represent the achievements of Armenian science to the international scientific community. All those involved with this project are convinced that it will promote the rebirth of Armenia's scientific community on a new, global level.

UAF'S 138th Airlift Delivers \$ 12 Million Of Aid To Armenia

GLENDALÉ -- The United Armenian Fund's 138th airlift arrived in Yerevan on June 3, delivering \$12 million of humanitarian assistance.

The UAF itself collected \$10.8 million of medicines and medical supplies for this flight, most of which were donated by AmeriCares (\$9.9 million); MAP International (\$481,000); Health Partners International of Canada (\$298,000) and Catholic Medical Mission Board (\$150,000).

Other organizations which contributed goods for this airlift were: Pfizer Inc. (\$445,000); UMAF from France (\$309,000); Armenian Eyecare Project (\$74,000); Armenian International Ophthalmic Association (\$50,000); Nork Marash Medical Center (\$44,000); International Academy of Telepathology (\$38,000) and Howard Karagheusian Commemorative Corporation (\$36,000).

Also contributing to this airlift were: Foundation Semra (\$28,000); Armenian American Health Association of WA (\$20,000); Armenian American Cultural Association (\$20,000);

Since its inception in 1989, the UAF has sent \$441 million of humanitarian assistance to Armenia on board 138 airlifts and 1,312 sea containers.

The UAF is the collective effort of the Armenian Assembly of America, the Armenian General Benevolent Union, the Armenian Missionary Association of America, the Armenian Relief Society, the Diocese of the Armenian Church of America, the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America and the Lincy Foundation.

For more information, contact the UAF office at 1101 North Pacific Avenue, Suite 301, Glendale, CA 91202 or call (818) 241-8900.

Orhan Pamuk Calls For Free Speech In Turkey

Continued from page 1

a press conference in Moscow.

The Turkish writer — a winner of numerous international awards for his writings — was in Moscow to promote the Russian translation of his book "Istanbul: Memories and the City".

"I hope my country be free and more open, that we can talk about this issue without having any anxiety. But I don't know when," he said. "There should be no limits to freedom of speech" for writers, Pamuk continued.

Last year, prosecutors charged Pamuk with "public denigration of the Turkish identity" for remarks on the massacres of Armenians made in an interview with a Swiss newspaper. "One million Armenians were killed in these lands and nobody but

me dares to talk about it," Pamuk was quoted as saying in the interview. The charges, which could have jailed Pamuk for up to three years, were later dropped.

Born in 1952 in Istanbul, Pamuk became famous for works such as "The White Castle," "My Name is Red," and "Snow." His works have been translated into 40 languages.

Armenian Civic Groups Protest Racist Killings In Russia

Continued from page 1

Nazi groups guilty of the attacks are openly operating "with the sponsorship of some Russian state structures."

"There is no way such illegal acts could have been carried out for so long and so indiscriminately without the backing of some state structures," said Avetik Ishkhanian of the Armenian Helsinki Committee.

The protesters also marched to the Armenian Foreign Ministry to condemn its failure to publicly criticize the Russian authorities for their failure to stop the violence. Armenia's ambassador in Moscow and other diplomats say they regularly raise the issue with Russian officials. But the organizers of the protest insisted that Yerevan is scared of openly challenging

its ex-Soviet master and closest ally.

"I am convinced that if the Armenian authorities took a tougher line the situation would not be so grave," said Ishkhanian.

"The Armenian authorities are not doing anything to stop the killings," charged another protester, Arsen Kharatian. "Their failure to speak out is a crime in itself."

Sardarian's violent death came in the wake of an uproar caused by the killing of another young Armenian. The 17-year-old Vigen Abramians was stabbed to death on a Moscow subway platform on April 22. The crime, which has still not been solved, prompted an outburst of anti-Russian rhetoric in the Armenian media which dealt a further blow to the traditionally strong pro-Russian sentiment in Armenia.

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆՌ»

ՀԵՌՈՒՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 26-Ճ, ԻՄՄՅՍ

(ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԸՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԵՍԵՆԹԱ)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ՝ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԹՐԲԱՑՆԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐՄԷՆ ՔԻՒՐՔՅԵԱՆ

(Շարունակում Երևանից)

Ռեֆիք Սայատյանի 7 Յուլիանյան կարծազան մասնով նոր նշանակում վարչապետ Շիրազի Սարաճոյուն, 1942ի Նոյեմբերի 12ին կիրարկության դրաւ 4305 թիւ օրէնքը՝ «Վարլըք Վերկիսի - Varlik Vergisi»-ին, խորհրդարանի նիստին մասնակցող 350 երեսփոխաններուն միաձայնութեամբ քուէարկած տիրահոշակ «Ունեւորութեան Տուրք»ը, որուն նպատակը պատերազմական վիճակէն օգտուելով օտարահաւատակները եւ փոքրամասնութիւնները ամենածանր տուրքերու ենթարկել, անոնց հարստութեան տիրանալ ու առեւտրական հրապարակը թրքացնել էր: Այդ օր 76 երեսփոխաններ քուէարկութեան չեն մասնակցած: Վարչապետ Սարաճոյուն իր կուսակցութեան գաղտնի մէկ նիստին կուսակցական երեսփոխաններուն վստահեցուցած է, թէ այս տուրքը յատկապէս փոքրամասնութիւններու համար պատրաստուած է եւ չտուրքիւ այս տուրքին երկրին տնտեսական ոյժը, որուն տէրն էին փոքրամասնութիւնները, պիտի անցնէր թուրքերուն ձեռքը: (25)

Հարկատուները չորս դասակարգի բաժնեցին եւ ճշդեցին անոնցմէ ահկալուած գումարին համեմատութիւնը:

M - Միւսլիման (Մահմետական) նախատեսուած տուրքին 12,5 առ հարիւրը:

G - Կայրը միւսլիմ (ոչ-մահմետական) 50 առ հարիւրը:

D - Տէօնմէ (մահմետականացած-դաւանափոխ) 25 առ հարիւրը:

E - Էճնէպի (Օտարահաւատակ) նախ բաւական բարձր, ապա՝ 12,5 առ հարիւրը:

Օրէնքին 7րդ յօդուածին համաձայն իւրաքանչիւր նահանգի մէջ կազմուեցաւ տեղուին կուսակալին գլխաւորութեամբ հարկահաւաքներէ, Առեւտրական Սենեակներու եւ թաղապետութիւններու ներկայացուցիչներէ բաղկացեալ յանձնախումբեր՝ ճշդելու իւրաքանչիւր անհատէ գանձելի գումարը: Կազմուած այս յանձնախումբերու անդամներէն ոմանք նախկին իթթիհատականներ էին: (26) Պատրաստուած ցանկերէն Կ. Պոլսոյ ցանկը 17 Նոյեմբեր 1942ին յայտարարուեցաւ: Երեւմտական նախարարութեան հարկահաւաքներուն ղրկուած հրահանգները, «գաղտնապահութեան համար»՝ որպէսզի ոչ ոքի ձեռքը փաստաթուղթ գտնուի, բերանացի տրուեցաւ: (27)

Հարկատուները, ըստ օրէնքի 11րդ յօդուածին, զրկուած էին նշանակուած տուրքերուն առարկելու իրենց իրաւունքին:

Տուրքին կապակցութեամբ վարչապետը յատկանշական յայտարարութիւններ ունեցաւ. «Այս երկրին ցոյց տուած հիւրընկալութեան օգտուելով հարստացողները այս տուրքը պէտք է վճարեն: Անոնք, որոնք տուրքը վճարելէ կը խուսափին, օրէնքին բոլոր խտուրթիւններուն պիտի ենթարկուին»: (28) Կ. Պոլսոյ բոլոր թրքական թերթերը տուրքին ի նպաստ յօդուածներ հրատարակեցին:

1877-1878 ուսումնական տարեալի նախօրեակին ալ ոչ-մահմետականներէն պահանջուած էր թրքական բանակին մեծ գումարներ նուիրել, պատճառաբանե-

լով, թէ իսլամ գորքը անոնց հանգստութեան, ինչքի եւ կեանքի ապահովութեան համար ճակատ պիտի երթար:

Փոքրուած էր ժամանակը, պետութեան անունը, ինչպէս նաեւ՝ դերակատարները, բայց ոչ՝ մտայնութիւնը:

Ըստ 1935ի մարդահամարի տուեաններուն՝ փոքրամասնութիւնը Կ. Պոլսոյ բնակչութեան 22 առ հարիւրը կը կազմէր, իսկ Զմիւռնիոյ՝ (Իզմիր) 6 առ հարիւրը: Հաւաքուած տուրքին ընդհանուր գումարը 317 միլիոն թրքական լիրա էր: Պոլսեցիէն գանձուածը այդ գումարին մօտաւորապէս 70 առ հարիւրը՝ 211 միլիոն էր, որուն 155 միլիոնը փոքրամասնութիւնները վճարած էին: Ուրիշ տուեալի մը համաձայն ոչ-մահմետականներուն վճարած ընդհանուր գումարը 280 միլիոն էր: (29) Հայեր, յոյներ եւ հրեաներ, որպէսզի իրենց վիճակուած առեւտրի տուրքը օրէնքին 12րդ յօդուածով ճշդուած 15 օրուայ պայմանաժամին մէջ կարենան վճարել, ստիպողաբար իրենց կալուածները չնչին գիներով ծախեցին:

Գերմանիան, իր հետ առեւտրական կապեր ունեցող օտարահաւատակներուն տուրքի լուծը թեթեւեղելու նպատակով, 5 միլիոն մարք ղրկեց: Օտար պետութիւններու ճնշումներով E դասակարգի անձերուն բարձր տուրքերը վերաքննութեան ենթարկուեցան: Անոնց ալ, նման M դասակարգի մարդոց, փոքր գումարներ նշանակուեցաւ:

Անոնք, որոնք նոյնիսկ իրենց տուրքը մասամբ չկրցին վճարել, իրենց կահ ու կարասին, եւ եթէ ունէին, անշարժ կալուածները բռնագրաւուեցաւ ու աճուրդով վաճառուեցաւ: Աճուրդով ծախուեցաւ 885 անշարժ կալուած՝ 330 բնակատեղի, 197 վաճառատուն, 190 հողաշերտ, 80 յարկաբաժին, 42 մթերանոց, 7 շէնք, 8 գործարան, 5 փուռ, 12 դաշտ, 2 բաղնիք, 1 վիլլա, 3 փոխադրանաւ...: Եթէ գոյացած գումարը տուրքը վճարելու բաւարար չէր, ենթական աքսորուեցաւ: 2057 պարտական անձեր, աքսորուելու համար, գանազան վայրերու մէջ արգելափակուեցան: 1943ի Փետրուարի 21ին սկսեալ, 1400 ոչ-մահմետականներ, 1229ր Կ. Պոլսէն, մաս առ մաս, Կարնոյ (Էրզրում) եփրատ (Ֆրատ) գետի շուրջի Աշքալէ գաւառը աքսորուեցան: Նախապէս պատրաստուած ճամբարներու մէջ հաւաքուած այս աքսորեալները իրան-Տրապիզոն մայրուղիի ձիւնը մաքրեցին, Կարին-Սեբաստիա (Էրզրում-Սիվաս) ճամբուն վրայ հող փորեցին, քար կտորեցին:

Երբ աքսորեալներու կառախումբերը Անգարայի կայանէն կ'անցնին, անգարացիներ կայան հաւաքուած գանոնք կը դիտեն այդպէս՝ ինչպէս պիտի դիտէին կենդանաբանական պարտէզի մը անասունները: (30)

«Զօրունյու Չարըշմա Քամփ»-երուն մէջ (Բռնի աշխատանքի ճամբարներ) 25 աքսորեալ մեռաւ: Շատերու առողջութիւնը խանգարուեցաւ:

Օտար երկիրներու թերթերուն մէջ «Անասունը իր չուանները քակեց», «Ունեւորութեան Տուրք. Թուրք բարբարոսութեան մէջ նոր օրինակը», «Ցեղապաշտ կիրարկում մը. Թուրքիոյ մէջ Ունեւորութեան Տուրք»... խորա-

գիրներով քննադատականներ հրատարակուեցան: (31) Անգլիական կառավարութիւնը քանիցս բողոքազերը ղրկեց:

Թուրքիոյ Ունեւորութեան Տուրքը Լօզանի Դաշնագրին փոքրամասնութիւններու իրաւունքներուն պաշտպանումի յօդուածին ներհակ էր, սակայն դաշնագիրը ստորագրող պետութիւնները կը պատերազմէին ու բողոքազեր ղրկելէ աւելի բան մը չէին կրնար ընել:

Ըստ Ունեւորութեան Տուրքի օրէնքին 55 տարիքը անց հարկատուն ֆիզիքական աշխատանքի պիտի չենթարկուէր, սակայն 75-80 տարու անձեր ալ աշխատանքի ճամբարներ ղրկուեցան: (33)

Երբ տակաւին բոլոր տուրքերը չէին գանձուած՝ բռնագրուած անշարժ կալուածներուն աճուրդով վաճառքը չէր աւարտած, գարմանալի գուզադիպութեամբ, Գերմանական պարտութեան մատնող Երեքներու Եալթայի Վեհաժողովէն (4-11 Փետրուար 1944) ամիս մը ետք, Ունեւորութեան Տուրքի կիրարկման, թիւ 4530 եւ 15 Մարտ 1944 թուակիր օրէնքով, վերջ տրուեցաւ: Երեսփոխան մը, նոյն օրը, Ազգային ժողովի մէջ հետեւեալ արտայայտութիւնը ունեցաւ. «...այս օրէնքով գանոնք կը ներենք: Սակայն ժողովուրդը գանոնք ինչպէ՞ս պիտի ներէ: Անոնք մեր ժողովուրդին մէջէն պէտք է ելլեն ու երթան: ...ժողովուրդը իր ոխը կ'առնէ, գանոնք ինչ կ'ընէ, կամ ի՞նչ կ'ընէ, չեմ գիտեր»: (34)

Երկրորդ Աշխարհամարտէն միջոց մը ետք, յարմար առիթներով, հայեր, յոյներ իրենց ծննդավայրը լքեցին ու երկրէն հեռացան: Ասիկա Ունեւորութեան Տուրքէն ակնկալուած արդիւնքն էր: Ասիկա իթթիհատ Վէ Թերրաքքի կուսակցութեամբ սկսած եւ պետական քաղաքականութիւն դարձած երկիրը եւ տնտեսական հրապարակը փոքրամասնութիւններէն մաքրե-

լու ծրագրին հետեւանքն էր: Իշխող Հանրապետական Ժողովրդական Կուսակցութեան (ՃՈՎ-Նուրիյէթ Հալք Փարթիսի - CHP) պատրաստած մէկ տեղեկագրին համաձայն, մինչեւ 1950, Փոքր Ասիան մաքրուելու էր հրեաներէն ու քրիստոնեաներէն եւ Կ. Պոլսի ալ՝ մինչեւ 1953՝ Կ. Պոլսոյ գրաւման 500-ամեակը, հոն համախմբուած յոյներէն:

Երբ Սովետական Միութիւնը 1945ի Դեկտեմբերին հայերու դէպի Հայաստան գաղթը քաջալերող կոչ ըրաւ, տարուան մը մէջ՝ մինչեւ 1946ի Դեկտեմբերը, 10 հազար պոլսահայեր սովետական դեսպանատուն դիմում կատարեցին:

Օրուայ պատրիարքական տեղապահ Գէորգ Արք. Արսլանեան, 18 Հոկտեմբեր 1946 թուակիր նամակով Գէորգ Զ. (1945-1954) Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կը տեղեկացնէր, թէ Թուրքիա գտնուող հայեր շատ կը փափաքին մայր հայրենիք գաղթել, բայց պէտք էր նախապատուութիւն տալ այն բազմահազար հայերուն, որոնք Անատոլի գանազան գաւառներուն եւ եւ առաւելապէս գիւղերուն մէջ ցիր ու ցան, դառն վիճակի մէջ կը գտնուէին:

Դիմողները Հայաստան տանելու համար սովետները նաւ չղրկեցին, ինչպէս ղրկած էին տարբեր երկիրներէն դիմողները Հայաստան փոխադրելու համար:

Ամերիկացիներու ստիպումներով, որպէս ժողովրդավարութեան ապացոյց, 18 Յուլիս 1945ին հիմնուած, Թուրքիոյ երկրորդ քաղաքական կուսակցութիւնը՝ Տեմոքրատ Կուսակցութիւնը (Տեմոքրատ Փարթի - DP) Ատնան Մենտերէսի վարչապետութեամբ, 1950ին, գործի գլուխ եկաւ: Քաղաքական օղբ այնքան ալ հեղձուցիչ չէր: Այդ օրերուն քաղաքական ծաղրանակներու սկսան թերթերու էջերը

Շարք էջ 17

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

ԴՈԿՏ. ԱԼՖՐԷԴ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ-ԲԱՅԵՐԵՆ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ
ԲԱՅԱՏՐԱԿԱՆ
ԱՈՋԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

ENGLISH-ARMENIAN
COMPREHENSIVE
MEDICAL
DICTIONARY

Շուրջ 500 էջեր եւ 8,500 բժշկական, գիտական, առողջադատական բառեր եւ բացատրութիւններ
դարձակող այս գործածական եւ խիստ օգտակար
բառարանը, ամէն հայ ընթացիկ դարձի ունենալ:

Գին՝ \$20.00

Կը վաճառուի գրասրահներ Պերճ (818) 244-3830,
Ադրիլ (818) 243-4112,
Սարդարադաս (818) 500-0790 եւ
«Երեւան» տպարան (818) 246-2070

Կարելի է դիմել նաեւ հեղինակին, հեռախօսելով՝
(818) 543-7584

ԶԵԿՈՒՑԱԳԻՐ ԸԱՅԱՍՏԱՆ ԸԱՄԱԸԱՅԿԱԿԱՆ ԸԻՄՆԱԴՐԱՄԻ «ԸԱՅԱՍՏԱՆ» ԸԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԸՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՐԴԸ ԳՈՒՄԱՐԵՅ 15-ՐԴ ՆԻՍՏԸ ԸՆԳԾՈՒԵԼ Է ԸԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԱՆՆԱԽԱԴԵՊ ՎԵՐԵԼՔԸ

2006 թվականի Մայիսի 5-ին Երեւանում տեղի ունեցաւ «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհրդի նիստը: Աշխարհի տարբեր անկիւններում գտնուող հիմնադրամի մարմինների ղեկավարները հաւաքուել էին գնահատելու կազմակերպութեան գործընթացը, քննարկելու ֆինանսական հաշուետուութիւնը, ինչպէս նաեւ առաջիկայի հաշուետուութիւնը: Նիստի ընթացքում քննարկուեցին նաեւ հիմնադրամի անելիքներն ու գործունէութեան գերակա ուղղութիւնները: Հոգաբարձուների խորհրդում ընդգրկուած են սփիւռքի բոլոր մեծ կազմակերպութիւնները, որոնց միասնական առաքելութիւնը մէկն է՝ շինացնել հայրենիքը: Հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւմտեան շրջանի ներկայացուցիչներն էին Հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Մարիա Մեհրանեանն ու Գործադիր Տնօրէն Սարգիս Քոթանճեանը:

Աշխատանքները սկսելուց առաջ ներկայացրեցին Արմաւիրի 967 չուերթի վթարի գոհերի յիշատակը: Այնուհետեւ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. գոհերի հոգեհանգստեան աղօթքը մատուցեց: Խորհուրդն անդրադարձաւ հսկայական նշանակութիւն ունեցող Արցախում «Հիւսիս-Հարաւ» մայրուղու շինարարութեան ընթացքին: Լայնածաւալ ենթակառուցուածքային այս ծրագիրը կ'աւարտուի 2007 թվականին: 2004 թվականի հեռուստամարաթոնը բաւարար գումար ապահովեց ծրագիրն աւարտին հասցնելու համար: Մարաթոնի արդիւնքը ռեկորդային էր՝ \$11.5 մլն տոլար:

Գրանթ թորնթոն Ամիօ Ֆրանս-ամերիկեան առաջիտորական ընկերութիւնը ներկայացրեց 2005 ֆինանսական տարուայ ֆինանսական եւ շինարարական առաջիտոր՝ ստուգելով շինարարական ընթացակարգերն ու մեթոտները: «Մեր կարծիքով համախմբուած ֆինանսական հաշուետուութիւնները տալիս են հիմնադրամի 2005 թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրութեամբ ֆինանսական վիճակի եւ նոյն ամսաթուին աւարտուած տարուայ գործունէութեան արդիւնքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ եւ իրական պատկերը՝ ֆինանսական հաշուետուութիւնների ներկայացման միջազգային չափանիշներին համապատասխան», նշեց ընկերութեան տնօրէն-բաժնետէր Արման Փինարբասին: Համաձայն Գրանթ թորնթոնի խորհրդի՝ հիմնադրամը շարունակում է պահպանել իր ներքին առաջիտոր հսկողութեան մեխանիզմները, որոնց մէջ են մտնում եռամսեայ միջանկեալ ֆինանսական հաշուետուութիւնները:

Նիստի ընթացքում հիմնադրամի Գործադիր տնօրէն Նայիրա Մելքունեանը ներկայացրեց կազմակերպութեան համապարփակ հաշուետուութիւնը: Նա երկու հիմնական կէտեր ընգծեց. առաջինը՝ սփիւռքում շարքային նուիրատուների քանակի աճը, յատկապէս ԱՄՆ-ից, եւ երկրորդը՝ Հայաստանում եւ Արցախում իրականացուած ծրագրերի թուի աճը: Միջազգային մակարդակով հիմնադրամը 20%-ի եկամտի աճ է գրանցել:

Հիմնադրամը շարունակում է

ծրագրեր իրականացնել Հայաստանի տարբեր մարզերում եւ ի հարկէ, Լեռնային Ղարաբաղում: Տիկին Մելքունեանը ներկայացրեց նաեւ Մարտակերտի տարածաշրջանային զարգացման ծրագիր ընթացքը: Ներկայումս աւարտին է մօտենում տարածաշրջանային հիւանդանոցի նախագծման փուլը: Աշխատանքները ղեկավարում է հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւմտեան շրջանի մարմինը: Յունիսի վերջին կը սկսի ջրամատակարարման համակարգի կառուցումը: Իրականացման փուլին է մօտենում նաեւ գիւղատնտեսական զարգացման ծրագիրը: Վերջին տասնամեակում Հիմնադրամը աւելի քան 140 մլն. տոլարի ենթակառուցուածքային զարգացման ծրագրեր է իրագործել:

«Իւրաքանչիւր կազմակերպութեան համար, լինի այն կորպորատիւ թէ ոչ-շահութաբեր, 40% աճը իսկապէս նշանակալից արդիւնք է: ԱՄՆ-ում գործող Արեւմտեան շրջանի մարմինը՝ Armenia Fund, Inc.-ը հիմնական դեր ունի այս յաջողութեան մէջ, յատկապէս նուիրատուների թուի հարցում: Կազմակերպութեան թափանցիկ աշխատանքն ու յաջողութիւնները ինչպէս նաեւ արձանագրած նուաճումները ապացոյցն են նրա կենսունակութեան եւ առաջընթացի», նշեց ԱՄՆ Արեւմտեան շրջանի Հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Մարիա Մեհրանեանը: «Կը ցանկանայի նաեւ աւելացնել, որ շարունակելու ենք հասարակայնութեան հետ մեր ակտիւ աշխատանքը, ինչի արդիւնքը ակնյայտ կը դառնայ արդէն հեռուստամարաթոնին նախորդող ամիսներին», ասաց Մարիա Մեհրանեանը: «Հայաստան» Հիմնադրամի համաշխարհային հեռուստամարաթոնը, իսկապէս դրամահաւաքի խոշոր իրադարձութիւն է Հիմնադրամի համար: Խորհրդի որոշմամբ Հիմնադրամը լայնածաւալ քարոզչական գործունէութիւն կը ծաւալի ոչ միայն Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներում, այլեւ ամբողջ աշխարհում՝ ջանքերն ուղղելով յատկապէս դէպի Եւրոպա եւ Միջին Արեւելք:

Նիստի ընթացքում քննարկուեցին նաեւ շինարարութեանը վերաբերող հարցեր: Ընդգծուեցին այս կարեւոր քայլերն ու մեխանիզմները, որոնք կը հաւաստիացնեն «Հայաստան» հիմնադրամի շինարարութեան բարձր որակը: Որոշում ընդունուեց միջոցներ ձեռնարկել այդ ուղղութեամբ եւ մեթոտներ մշակել՝ բարձրացնելու նաեւ հսկողութեան որակը: Առաջին քայլն արդէն արուած է, լայնածաւալ մոնիթորինգ է իրականացուել 2006 թվականի առաջին ամիսների ընթացքում:

«Շինարարութիւնը բարդ գործընթաց է: Այն յատուկ սկզբունքներ եւ խիստ ընթացակարգ է պահանջում: Արդիւնաւետ ծրագրի տնօրինումը, շինարարութեան կառավարումն ու որակի հսկողութիւնը ամբողջ աշխարհում շինարարական գործընթացի անբաժան մաս են կազմում: Սակայն պէտք է յիշենք, որ արեւմտեան չափանիշներն ու շինարարական քողերը դեռեւս լիարժէքորէն չեն կիրառուում Հայաստանում եւ մենք պէտք է հնարաւորինս ջանքեր գործադրենք՝ հասնելու դրան:

Գործադիր տնօրէն Նայիրա Մելքունեանը ներկայացնում է 2005 թ. տարեկան հաշուետուութիւնը: Ձախից աջ՝ Արթնթիւնայի ներկայացուցիչ Ճորն Վարդպարտնեան, ՀՀ նախագահի օգնական Վիգէն Սարգսեան եւ Հիմնադրամի գործադիր տնօրէնի տեղակալ Արա Վարդանեանը

Ձախից աջ՝ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ներկայացուցիչ Վաղարշ Երաւմեան, Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան ներկայացուցիչ Վարդան Եղազեան եւ Ռաւմկապար Ազատական կուսակցութեան ներկայացուցիչ Մայիս Խարապեանը

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Լիբանանի, Հունգարիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի տեղական մարմինները

Հիմնադրամն այդ ուղղութեամբ հսկայական աշխատանք է տարել, ուստի՝ քննադատելու փոխարէն՝ հարկաւոր է աջակից լինել նրան», ասաց Մարիա Մեհրանեանը: «Դա ինձ ծանօթ է ԱՄՆ-ում ձեռք բերած քաղաքաշինութեան եւ ենթակառուցուածքային զարգացման իմ անձնական փորձից»: Աւելացրեց Տիկին Մեհրանեանը:

Հոգաբարձուների խորհուրդն ընդունեց նաեւ ամերիկահայ փաստաբան Մարկ Կիրակոսին իր կազ-

մում: Մարկ Կիրակոսը ներկայ էր նիստին: «Ինձ տպաւորել է Հիմնադրամի խորհուրդը, մասնաճիւղերի աշխատանքն ու կառուցիչ ընդհանուր յաջողութիւնները: Սա առաջնակարգ կառուց է եւ այն կը շարունակի կենսական նշանակութեան ծրագրեր իրականացնել Հայաստանում եւ Արցախում: Հպարտ եմ, որ ընդգրկուել եմ այս կազմակերպութեան հոգաբարձուների

ՄԱՐԿ ԿԻՐԱԿՈՍԸ «ՇԱՅԱՍՏԱՆ» ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ

Մարգիս Քոթանջեանը, Մարկ Կիրակոսն ու Մարիա Մեհրանեանը հոգաբարձուների խորհրդի նիստում

Նշանաւոր փաստաբան եւ CNN-ի իրաւական հարցերով վերլուծաբան Մարկ Կիրակոսը ընդգրկուել է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կազմում, որն այս համաշխարհային կառուցի կառավարման գերագոյն մարմինն է: Հոգաբարձուների խորհուրդը միաձայն հաստատեց Մարկ Կիրակոսի թեկնածութիւնը: Հայաստանում եւ Արցախում կարեւորագոյն հայանպաստ ծրագրեր իրականացնող առաջնակարգ կազմակերպութեան մասին խօսելով՝ Մարկ Կիրակոսը նշեց. «Այն, ինչը ես յատկապէս գնահատում եմ, «Հայաստան» հիմնադրամի համահայկական եւ համաշխարհային բնույթն է, այն միաւորում է հայկական քաղաքական, մշակութային եւ կրօնական հաստատութիւնները մէկ ընդհանուր առաքելութեան շուրջ, այն է՝ շէնացնել Հայաստանն ու Արցախը»:

Նակցել է ամերիկահայ համայնքի գործունէութեանը: Վերջերս մի քանի այլ լուս անձեւըսեան փաստաբանների հետ միասին նա դատական հայցով է հանդէս եկել՝ ընդդէմ գերմանական պանքերի Դոյչէ պանքի եւ Դրեզդներ պանքի, որոնք հրաժարուել էին վճարել հայկական

Մարկ Կիրակոսը հեռախոսով հարցազրույց է տալիս տեղական մամուլին

կան ցեղասպանութիւնից փրկուածներին:

Կիրակոսի յաճախորդներից են հոլիվուդեան կինոդերասանուհի Վինոնա Ռայդերը եւ փոփ աստղ Մայքլ Ժէքսընը:

Լուս Անճելոսի Լոյոլա Մերիմաունթ համալսարանի սանը վերջերս ճանաչուել է երկրի ամենաազդեցիկ փաստաբաններից մէկը: Լուս Անճելոս թաղամասը նրա մասին արտայայտուել է որպէս «անպարտելի»:

Որպէս Հիմնադրամի հոգաբարձու, Կիրակոսը նպաստելու է սփիւռքի ֆինանսական միջոցների հաւաքագրման եւ դրանք Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ենթակառուցում քննելի զարգացմանն ուղղու գործընթացին:

«ՇԱՅԱՍՏԱՆ» ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ

«Հայաստան» Համահայկական հիմնադրամն իր տեղական մարմինների հետ միասին 25,000 տոլար է փոխանցել Մայիսի 2ին Սեւ Մովսիս վթարի ենթարկուած «Արմախ» ընկերութեան ինքնաթիռի գոհերի ընտանիքներին օգնութիւն տրամադրելու նպատակով բացուած հաշոհամարին: Գումարի չափը հաստատուել է Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նիստի ընթացքում, որը կայացել է 2006 թ. Մայիսի 5ին, Երեւանում: Հայաստանի կառավարութիւնը 967 չուերթի գոհերի ընտանիքներին աջակցութիւն ցուցաբերելու համար միջազգային հաշուի է բացել: Այս վթարը Հայաստանի աւիացիայի պատմութեան մէջ ամենամեծ աղէտն է, եւ ՀՀ նախագահի հրամանագրով Մայիսի 5-ն ու 6-ը երկրում սգոյ օրեր են

ԶԵԿՈՒՑԱԳԻՐ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԵՎ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻ

Մարտի 14-էն

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Կանադայի, Ֆրանսիայի եւ Արգենտինայի տեղական մարմինները

ԼՂՀ նախագահ Ղուկասեանն ու Հիմնադրամի Ֆրանսիայի տեղական մարմնի փոխնախագահ Միշել Փազու մեանը քննարկում են Լեռնային Ղարաբաղի զարգացման ծրագրերը, ԼՂՀ վարչապետ Անուշավան Դանիելեանն ու ՀՀ Կենտրոնական Բանկի նախագահ Տիգրան Մարգարեանը զրուցում են ընդմիջման ժամանակ

Հոգաբարձու Վարդան Եղիշեանն ու Մարիա Մեհրանեանը քննարկում են Մարտակերտի շրջանային հիւանդանոցի ծրագիրը

խորհրդում», ասաց Մարկ Կիրակոսը նիստին յաջորդած մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Հոգաբարձուների խորհրդում Կիրակոսը փոխարինեց Միհրան Աղբաբեանին, ով մեծ աւանդ է ունեցել հիմնադրամի աշխատանքներում: Հոգաբարձուների խորհրդի նիստից առաջ հիմնադրամի գործադիր վարչութեան եւ մասնաճիւղերի ներկայացուցիչները ժողով հրաւիրեցին Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանի բիզնես կենտրոնում, որի ընթացքում

քննարկուեցին մասնաճիւղերի հետ համագործակցութիւնն ընդլայնելու վերաբերեալ հարցեր: «Ժողովն իսկապէս արդիւնաւէտ էր, լսուեցին կարծիքներ ու տեսակէտներ աշխարհի տարբեր եկրների ներկայացուցիչների կողմից: Հետագրքիր էր ծանօթանալ ԱՄՆ-ից դուրս ապրող մեր հայրենակիցներին մտահոգող խնդիրներին», ասաց «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Արեւմտեան շրջանի Գործադիր Տնօրէն Մարգիս Քոթանջեանը:

ՎԱՅՈՑ ՊԱՐԸ ԳՐԱԻՅՑ «ԿՈՂԱԿԸ»

Վարդան Եւ Սիրանուշ Գեորգեանների Միջազգային Պարերի Ստուդիայի 10րդ Տարեդարձի Առթիւ

ՎԱՂԻՄԻՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Յայտնի է, որ հայրենասիրութիւնը, ազգասիրութիւնը, մօր կաթի հետ հայի արեան մէջ է, նրա հուրիւնն է:

Հայը երջանիկ է, երբ «յան» կամ «եան» վերջաւորութեամբ մէկը սիրանք է կատարում, կամ գիտական մեծ գիւտի հեղինակ է, սպորտում՝ համաշխարհային ռեկորդ է սահմանել, կամ էլ շահմատում յաղթող է: Նաեւ խորը ցաւ ենք զգում, երբ դատապարտելի, բացասական արարքներ է վերագրում հային:

Չարմանալի հայ:

Իմ կարծիքով, ի գուր են ոմանց ջանքերը, տարբեր անօգուտ միջոցներով հայերին ազգասիրութիւն քարոզելը:

Մարտի 12ին, «Վարդան Եւ Սիրանուշ Գեորգեանների միջազգային պարերի ստուդիայի» 10րդ տարեդարձի յոբելինական շունդալից համերգով գրաւեցին աշխարհահռչակ «Կողակ» թատերասրահը, մեծ յուզմունք ու հպարտութիւն պարզեցնելով հայերիս, մասնաւորապէս ներկաներին:

Նախ՝ «Կողակում», հիմնականում ելույթներ են ունենում համաշխարհային աստղերը, եւ հազուադիւր համոյթներ - այն շատ թանկ հաճոյք է: Վարդանն ու Սիրանուշը մեծ խիզախութիւն են ցուցաբերել, այս յոբելինականը ներկայացնելով «Կողակ»ում:

Միւս կողմից էլ, սա միանգամայն օրինաչափ է, քանզի նրանք, ստուդիայի զարգացմանն ու ընդարձակմանը համապատասխան հա-

մերգներով հանդէս են եկել, համեմատաբար, փոքր բեմերում՝ «Հայ Սքուլ»ի, «Ալէքս»ի բեմերում, այնուհետեւ, փնտրում էին աւելի մեծ - բազմահարթակ բեմեր, որտեղ հնարաւոր լինէր բեմադրել այնպիսի մասսայական պարեր, որ հնարաւոր լինէր բեմ հանել միանգամից Մօտ 500 հրաշք մանուկների:

Հերթական մեծ համերգը տեղի ունեցաւ 2000 թ. Սեպտեմբերի 24ին «Ճոն Անտոն Ֆորտ» ամփիթատրոնի եռահարթակ բացօթեայ բեմում, որտեղ բնութեան ու մանուկների - երկնականմարի բոլոր գոյներով ու ճաշակով կարուած փայլուն հագուստների ներդաշնակութեամբ աննկարագրելի պատկերը - անջնջելի հաճոյք էր ներկաներին: Նոյն բեմում համերգները կրկնուեցին մի քանի անգամ:

Եւ ահա մի նոր թուիչք - դէպի «Կողակ» համերգի ընթացքում կատարուեցին ինչպէս նոր, այնպէս էլ համերգացանկի լաւագոյն կրկնուող բեմադրութիւններ:

Շատ տպաւորիչ էր 1915 թուի հայոց ցեղասպանութեանը նուիրուած մեծ, թատերականացուած «Կտակը», որը իր զգայացուցիչ, յուզիչ պատկերներով ու գեղարուեստական բարձրորակ ձեւաւորումներով անջնջելի տպաւորութիւն թողեց հանդիսատեսների վրայ: Մեծ ոգեւորութեամբ ընդունուեց նաեւ ՀՀ վաստակաւոր արտիստ Նորայր Մեհրապեանի բեմադրութեամբ «Գիւմրուա Շորոր» պարը Սիրանուշի եւ իր դուստրերի Նինել եւ Սոնա Գեորգեանների հիանալի կատարմամբ: Աւելի քան 3 ժամ տեւած համերգի ընթացքում կա-

տարուեցին մօտ 30 պարեր, որոնց գեղարուեստական մեծ արժէքների վկայութիւնը՝ հանդիսատեսների փոթորկալից ծափողջոյններն ու բացականչութիւնները:

Համերգի անակնկալներից էր հանրաճանաչ կոմպոզիտոր Կոնստանդին Օրբելեանի «Իմ Սուրբ Հայրենիք» երգը՝ Ռազմիկ Մանսուրեանի կատարմամբ հեղինակի նուագակցութեամբ:

Իր անկրկնելի ասմունքով համերգում ելույթ ունեցաւ նաեւ Նունէ Աւետիսեանը, որի մասնակցութիւնը, մի առանձնապատուկ բովանդակութիւն ու շուք տուեց երեկոյին, նրա իւրաքանչիւր կատարում ուղեցուած էր երկարատեւ ծափահարութիւններով: Անթերի էր բեմի բարդ տեխնիկայի յստակ աշխատանքը իր ձայնային, լուսային եւ գոյնային էֆեկտներով ի շնորհիւ իրենց գործի լաւագոյն գիտակներ՝ Անդրանիկ Մալադեանի, Արտիոմ Հագանճեանի, Ջիլբերտ Բաղրամեանի, Ստեփան Բարթամեանի:

Հաճելի տպաւորութիւն թողեց սիրուած դուդուկահար Ռուբէն Յարութիւնեանի ելույթը: Գովասանքի արժանի է բեմական հագուստների վարպետ Ալլա Մուշկամբարեանի բարձրաճաշակ աշխատանքը:

Երեկոն յաջողութեամբ վարեց (անգլերէն լեզուով) Արշալոյս Դար-

բինեանը:

Համերգն աւարտուած է: Բեմ են բարձրանում Քալիֆորնիայի պարուեստի միութեան գեղարուեստական խորհրդի անդամներ Սամուէլ Նազարեանը (Վանուշ Խանամիրեանի անուան դպրոց) եւ Վարդան Արաճանեանը (Զուարթնոց Պարախումբ) որոնք Վարդանին եւ Սիրանուշին ջերմօրէն ողջունում են համոյթի յոբելինական 10րդ տարեդարձի, ինչպէս նաեւ չքնաղ երեկոյի կապակցութեամբ:

Վերջում, ներկաների ծափահարութիւններէ ուղեկցութեամբ բեմ է բարձրանում Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Տ. Յովնան Արքեպս. Տէրտէրեանը, որի ողջոյնի շնորհաւորական բովանդակալից ելույթը ներկաները լսեցին մեծ ուշադրութեամբ: Սրբազանի ջերմ խօսքերը հնչեցին որպէս աղօթք բոլոր մասնակիցներին, Վարդան եւ Սիրանուշ տաղանդաւոր գոյգին մանուկ սերունդի գեղազին տական դաստիարակութեան դժուարին եւ հայանպաստ գործի համար:

Ագնահատելի էր Պետրոս եւ Կարինէ Տաղեանների հովանաւորութիւնը:

Վարձքը կատար Վարդան եւ Սիրանուշ Գեորգեաններին: Հանրութիւնը սպասում է նոր բարձրունքներ:

ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵՌԵՐ ԾՕ
 Ամէն Կիրակի երեկոյեան
 Ժամը 11:00-ից 1:00
 Կլէնտոյլի 26-րդ կայանից

WAHIB'S MIDDLE EAST RESTAURANT
 "Where the East Meets the West"

MEDITERRANEAN - LEBANESE FOOD

BANQUET HALL
CATERING FOR ALL OCCASIONS

FAMILY ENTERTAINMENT
EVERY FRIDAY & SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL & ARABIC SHOW

NAZO, VARTAN, AMIR & SINGER MUHAMMAD

CALL FOR RESERVATIONS
TEL 626-281-1006 626-587-1048
FAX 626-281-3641

910 E. MAIN ALHAMBRA, CA

BELLY DANCING

PHOTO/CONCEPT-J/D-2005 TEL (626) 795-4493

ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ՝ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԹՐԲԱՑՆԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում է 6-ԷՋ

գարդարել: Խրոհողարանի անդամ ընտրվեցան հայ մը, հրեայ մը եւ երկու յոյներ: Որոշ ու նշմարելի ազատութիւն մը կար: Նախորդ շրջանի, Հանրապետական ժողովրդական կուսակցութեան (CHP) միահեծան, ազգայնամուլ եւ բռնատիրական շրջանը կարծես վերջ գտած էր: Թերթերու մէջ մասնատական ժողովուրդը փոքրամասնութիւններու դէմ քրքրող հրատարակութիւնները դադարեցան: Ըստ ՏՓ կուսակցութեան ներքին կանոնադրութեան բոլոր քաղաքացիները, առանց կրօնքի ու ցեղի խտրութեան, թուրք կը նկատուէին: Սակայն քաղաքացիութեան սահմանումը հասարակաց պատմութիւն է եւ նման տեսլական ունենալ էր, ինչ որ Հալք կուսակցութեանն տարբերութիւն չունէր: Թէեւ փոքրամասնութիւններուն պետական պաշտօնեայ կամ համալսարանի դասարիստ ըլլալը արգիլող գրաւոր օրէնք մը չկար, սակայն, ինչպէս Հալք կուսակցութեան, նոյնպէս ալ Տեմոքրատներու շրջանին անոնց աչք տեղերը գործիչ չէր տրուեր: Կուսակցութեան գլխաւոր հիմնադիրները՝ Ատնան Մենտերէս, Ֆուաթ Քիօփրիւլիւ, Ռեֆիք Քորալթան... Հալք կուսակցութեան անդամներն էին եւ Ունեւորութեան Տուրքին ի նպաստ քուէարկած: Հիմնադիրներէն ձեւալ Պայար աչք օրէնքի քուէարկութեան օրը ժողովէն բացակայած էր, ինչպէս նաեւ 75 ուրիշ երեսփոխաններ:

1952ին ծագեցաւ Կիպտրի հարցը: Կիպրոս անգլիական գաղթավայր մըն էր: Կիպրացիները կղզին Յունաստանին կցելու (Enosis) մտադրութեամբ գինեալ ընդդիմութեան դիմեցին: Անգլիա, իր հանձարեղ դիւանագիտութեամբ, հարցը թուրքի-յոյնի հարցի վերածեց եւ 1954ին, թուրք կառավարութիւնը Յունաստանի հետ բանակցելու համար Լոնտոն հրաւիրեց:

Երկրին մէջ ծագած անտեսական դժուարութիւնները, ընդդիմադիր կուսակցութեան եւ մամուլի սուր քննադատութիւնները Մենտերէսի կառավարութիւնը դժնդակ կացութեան մատնած էին: Հարկաւոր էր ժողովուրդին եւ մամուլին ուշադրութիւնը ուրիշ հարցի մը վրայ կեդրոնացնել՝ գանոնք տարբեր հրատապ հարցով մը զբաղեցնել:

Կիպրոսի հարցը Մենտերէսի փրկութեան հասաւ: Կ. Պոլսոյ յոյները եւ հայերը թուրքիոյ համար կասկածելի տարրեր էին: Անոնք երկրին թշնամիները կը նկատուէին: Առեւտրական հրապարակը տակաւին որոշ չափով այս փոքրամասնութիւններուն ձեռքն էր: Զուլման քաղաքականութիւնը ակնկալուած արդիւնքը չէր տուած:

Կիպրոսի հարցը մենտերէսեան թուրքիոյ տուաւ երկիրը թրքացնելու քաղաքականութեան կիրարկման աչք առիթը, ինչ որ Եկրոյդ Աշխարհամարտը տուած էր Իսթէթ Ինէժուիւի գլխաւորած հանրապետական իթթիհատականներուն:

Եկաւ, հասաւ 1955ի Սեպտեմբերի 6ը:

Պետական ռատիոկայանը կէսօրէն ետք ժամը 1:00ին տեղեկացուց, թէ Աթաթիւրքին Սելանիկի մէջ ծնած տան պարտէզը յոյները ուսմբ պայթեցուցած էին: Վարչապետին բարեկամ անձի մը հրատարակած «Իսթանպուլ էքսպրէս» լրագիրն ալ, յետմիջօրէին, 250 կամ 290 հազար տպաքանակով նոյն լուրը հրատարակեց: Այդ օրերուն աչքեքան մեծ տպաքանակ, աչքեքան կարճ ժամանակի մէջ տպել տակաւին կարելի չէր: (35) Համապատասխան տպաքանակի համար թուրքի հայթայթել ալ բաւական խրթին հարց մըն էր: Կառավարութեան թելադրութեամբ 1954ին կազմուած եւ պետութեան նիւթական աջակցութիւնը վայելող երիտասարդական միութեան մը՝ «Կիպրոսը Թուրք Ընկերութիւն»ին (Գպրոս Թիւրքթիւր Ընկերութիւն - KTC) անդամները այս թերթը քաղաքի բոլոր շրջաններուն մէջ ժողովուրդին բաժնեցին: Այս կազմակերպութիւնը իր հիմնարկութեան շրջանին, պետութեանն ստացած է նախ 20 հազար լիւրա, յետոյ ալ՝ 200 հազար: (36)

Յետագային բացայայտեցաւ, թէ Անգլիոյ Աթէնքի դեսպանը տարի մը առաջ, Օգոստոսին, Լոնտոն դրկած իր մէկ տեղեկագրին մէջ թելադրած էր ուսմբ պայթեցնել: (37)

«Պիտի չզղջանք» թելադրութիւններով Անտալուէն կանխաբերուած, (38) իրենց զանազան փոխադրական միջոցներ տրամադրուած եւ բահերով, բրիչներով, կացիներով, փայտերով գինուած խուժանը, 20-ական, 30-ական խումբերու բաժնուած, յոյներու եւ հայերու տուններուն, խանութներուն, գործատեղիներուն, դպրոցներուն, եկեղեցիներուն հասցեագրուած ցանկերուն տէր առաջնորդելով սկսաւ իր կործանարար առաքելութեան: Խանութներու երկաթեայ փեղկերը կտորեցին, ցուցափեղկերուն ապակիները փշրեցին եւ ապրանքները փողոց թափեցին, կոխկոտեցին, կտորեցին: Տուններու, նոյնիսկ շէնքերու չորրորդ, հինգերորդ յարկի բնակարարներուն մուտքի դռները կտորեցին: Ներս խուժեցին: «Այսօր ձեր ինքքը, վաղը ձեր կեանքը» (39) բացականչութիւններով տնեցիները ահ ու սարսափի մատնեցին: Փողոցները կտորուած սառնարաններով եւ դաշնակներով, ապակիի, հայելիի եւ պնակեղէնի փշրութիւններով, տնային գանազան առարկաներով, կտրուած, պատուած հագուստի եւ կերպասի կտորներով, ծաղարաններու եւ նպարավաճառներու ուտեստեղէններով

լեցուեցաւ: Այն ինչ որ չկրցին կտորել, փոխադրական միջոցներու ետին կապած փողոց-փողոց քաշկոտեցին: Թալանեցին, աւարտարին: Ինչ որ կրնային հետերին տանիլ՝ հագուստ, կօշիկ, զարդեղէն, առին-տարին: Փողոցներէն անցիլ՝ քալելով կամ երթեկի միջոցներով, գրեթէ անկարելի եղաւ: Եկեղեցիները պղծեցին: Եկեղեցապատկան գոյքերը կտորեցին: Կարգ մը եկեղեցիներ հրկիզեցին: Վանքերը թալանեցին: Գերեզմանատուններու մէջ գերեզմանաքարերը կտորեցին: Դագաղները բացին, ոսկորները կտորեցին, աչքեցին: Նոր թաղուած դիակները դաշունահարեցին:

Ոստիկանութիւնը չմիջամտեց, մնաց դիտող: Խուժանին օգնող, անոնք խրախուսող ոստիկաններ ալ եղան: (40) 1960ի յեղափոխութեանն ետք կաշացած «Շասսը Ատա»ի դատաւարութիւններուն ընթացքին ի յայտ եկաւ, թէ ոստիկաններուն հրահանգուած էր միայն հրդեհի պարագային միջամտել: (41)

Գիշերը ուշ ատեն, երբ քաղաքը անճանաչելի երեւոյթ մը ստացած էր, բանակը քաղաք իջաւ: Գիշերը փողոց ելլելը արգիլուեցաւ: Պարէտական կարգեր հաստատուեցան: Բանակի հրամանատարութիւնը գինուորական ատեաններ հաստատեց ու թերթերը ենթարկեց խիստ գրաքննութեան: Արգիլուեցաւ 6 Սեպտեմբերի դէպքերուն մասին յօդուած եւ նկար հրատարակել: Օտար թղթակիցներ, որոնք IMF-ի ժողովներուն հետեւելու եկած էին, գրաքննութեան չենթարկուելու եւ դէպքերու նկարները իրենց թերթերուն հասցնելու համար անմիջապէս երկրէն դուրս ելան:

(Շարունակելի 3)

- 25. «Վարլըֆ Վերկիսի», էջ 49, 87
- 26. «6-7 Սեպտեմբերի Դէպքերը», էջ 111
- 27. «Վարլըֆ Վերկիսի» էջ 9
- 28. Նոյն, էջ 61
- 29. «6-7 Սեպտեմբեր Դէպքերը», էջ 117
- 30. «Հաբըրլընթրու...», էջ 45
- 31. «Վարլըֆ Վերկիսի», էջ 72
- 32. Նոյն, էջ 73
- 33. «6-7 Սեպտեմբերի Դէպքերը», էջ 116
- 34. «Վարլըֆ Վերկիսի», էջ 76
- 35. «Հաբըրլընթրու...», էջ 103, 104
- 36. «6-7 Էլիւ Օլայարը - Ֆոթոկրաֆար - Պելկեր - Ֆահրի Զոֆեր Արշիթի Թարիի Վաֆըր «Նուրտ Եայընլարը» (6-7 Սեպտեմբերի Դէպքերը - Լուսանկարներ - Վաւերաթուղթեր - Ֆահրի Զոֆերի Արիթիւր), 2005
- 37. «Թիփուլմալ Թարիի», Էլիւ 2005 (Հաւաքական Պատմութիւն, Սեպտեմբեր 2005)
- 38. «Իսթանպուլուա, Տիյարպարտա Ագալըրֆէն» (Երբ Իսթանպուլի, Տիյարպարտի Մէջ Կը Նուագիմ), Ելիւա, Պելկէտ Եարընըրըֆ, 1996
- 39. «6-7 Սեպտեմբերի Դէպքերը», էջ 19
- 40. Նոյն, էջ 20, 21
- 41. Նոյն, էջ 22

Jacob Demirdjian
Art Photography
 YOUR ONE STOP INTERNATIONAL ART DEALER @
POWER OF THE CAMERA ~ Running WOLF
 1960 East Corson Street Suite #101
 Pasadena, CA. 91107-3206 .
 ©2006
 PHOTOGRAPHY AND THE LAW
 ADVERTISING DESIGN SERVICES
 IS PROTECTED UNDER
 THE UNITED STATES COPYRIGHT
 LAWS
 WITHOUT THE EXPRESS
 WRITTEN CONSENT OF THE AUTHOR
 ANY REPRODUCTION OR PUBLICATION OF
 ANY SORT OR MEANS BY ANYONE
 OR ANY ENTITY IS NOT PERMISSIBLE
 BY
 LAW TO OBTAIN SUCH
 PERMISSION PLEASE CONTACT
 PHOTOGRAPHY.BY.JACOB.DEMIRDJIAN.©2006
 COPYRIGHT.2006 FOR PUBLICITY.USAGE ONLY.©
 PHOTO.CREDIT.JACOB.DEMIRDJIAN
 No part of this order will be delivered until
 the balance is paid in full:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՄԱՆՐԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680 (626) 398-0506

ՏԵՍԱԿԱՆՈՎ ԱՆԸԱՏԸ

ԴՌԿՏ. ԳԷՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ

Այն օրը, երբ մեր նախնիները կերտեցին Տիր աստուծոյ գաղափարը հայ մարդու գիտակցութեան մէջ արմատաւորեցին գրի ու գրականութեան պաշտամունքը, այն գաղափարը, որ գիրն ու դպրութիւնը ունեն մարդուն բարձրացնելու, վեհացնելու մի ներքին ոյժ, այն համոզմունքը, որ դպրութեան քրմութիւնը, գրի երախտաւորութիւնը մարդկային բնական պարտականութիւնն է, նուիրումի առարկան ու տեսլականը: Քրիստոնէութեան ընդունումից ու մանաւանդ հայ տառերի գիւտից ու Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութիւնից յետոյ հայ իրականութեան մէջ տարածուեց այն համոզմունքը, որ իրաւ գրքասէրը, ձեռագիր գրողը, պատուիրողը եւ պահողը երկինք կը գնայ: Այս համոզմունքը մեծապէս նպաստեց հայ ձեռագրերի բազմացման ու գրապահոցների ստեղծման: Բունագողթերի ու պատերազմի օրերին ձեռագրերի փրկութիւնը ժողովուրդը նկատեց առաջնահերթ պարտականութիւն:

Արմէն Մուրատեանը խորապէս հաւատում էր հայկական այդ աւանդութեան արդարացիութեան ու ճշմարտացիութեան: Ընտանիքի տնտեսական հնարաւորութիւնների սահմանափակուածութիւնը, պատերազմը, կոտորածը եւ հերոսամարտը երիտասարդ, պատանի ու երիտասարդ Արմէնին հնարաւորութիւն չեն տուել իրականացնելու գիտութեան մէջ խորանալու ցանկութիւնը, բայց չեն կարողացել սպաննել նրա ուսումնաստեղութիւնը, սէրը դէպի գիրն ու գրականութիւնը: Գաղթականական կարգավիճակը Միջին Արեւելքում եւ ԱՄՆ-ում նրան պարտադրել են պայքարել յանուն հացի ու պատուաւոր գոյութեան: Բայց նա չի հրաժարուել այն գաղափարից, որ «պատուաւոր գոյութիւնը» իր մէջ պարտադրաբար ընդգրկում է հայրենասիրութիւնը, հայութեան ծառայելու պարտաւորութիւնը եւ գրի ու գրականութեան քրմութիւնը: Այս հաւատամքի ծնունդ է հեղինակի գրախօսուող սոյն հատորը: (Արմէն Մ. Մուրատեան, Խելքիս Փշածներէն եւ Այլ էջեր, Խմբագիր՝ Երուանդ Հ. Քաստանի, մեկենասութեամբ Միմի եւ Արմէն Յարութիւնեանի, ի յիշատակ Արմէն Մ. Մուրատեանի եւ Այնթապի ինքնապաշտպանութիւնը կազմակերպող սերունդին, էջ 360, Պէյրութ, 2005)

Արմէն Մուրատեանը մօրեղբայրն է Արմէն Յարութիւնեանի: Վերջինս ոչ միայն մեծապէս տպաւորուած է իր քեռու կերպարով, այլ նաեւ ժառանգել է նրա մշակութասիրութիւնը, հայ գրին ու գրքին ծառայելու վճռականութիւնը, ազգանուիրումը: Ասում են գարմիկը նմանում է իր քեռուն: Տուեալ հատորի հրատարակութեան օրերին Արմէնը նամակ է գրում վաղուց վախճանուած իր քեռուն ու բացայայտում երկու Արմէնների հոգեկան կերտուածքի եւ մտահոգութիւնների ընդհանրութիւնը: Արմէն Մուրատեանի մամուլի մէջ տպագրուած ու անտիպ գործերը մի հատորի մէջ ամփոփելով Արմէն Յարութիւնեան իր երախտիքն ու սէրն է արտայայտում իր սիրած վաղամեռիկ քեռու նկատմամբ: Դա իր քեռու երազի իրականացումն է: Մուրատեանի գործերը պահպանուել են ԱՄՆ-ում: Նախ ող նրա որդի Եղուարդի մօտ: Եւ էլ ուղարկել է դրանք Յարութիւնեանին՝ առ ի տնօրինութիւն:

Հատորի առաջին մասը, «Խել-

քիս Փշացներէն» խորագրով, վերատպումն է Արմէն Մուրատեանի 1954-1957 թուականների ընթացքում Պոստոնում հրատարակուող «Պայքար» թերթում տպագրուած նշմարների (էջ 19-255): Դրանք հիմնականում լուսաբանում են գաղթական հայուն յուզող հարցերը: Դրանց նպատակն է նպաստել նոր կեանքին յարմարուելու, այն հասկանալու նորագաղթի ջանքերին: Նա ոչ այնքան արտապատկերում է նորագաղթի հին ու նոր կեանքի հակադրութիւնը, որքան հնից դէպի նորը անցնելու ճանապարհը: Այս իմաստով այն չի կորցրել իր այժմէակաւնութիւնը, քանի որ վերջին տարիներին ԱՄՆ գաղթած հայերի մեծամասնութեան առաջ ծարացած են նոյն հարցերը, որոշ երանգաւորումներով: Այդ գրութիւնները ունեն պարզ ոճ, բայց ոչ պարզունակ խորք: Դրանք կարճ են եւ գուրկ բարոյախօսական ճառաբանութիւնից: Հեղինակը ցուցադրում է ոչ այնքան իր բանիմացութիւնը, ինչքան իր սէրն ու հոգատարութիւնը դէպի իր հայրենակիցները: Գրութիւնները համեմուած են նաեւ նուրբ հումորով, կարճապատումներին բնորոշ գծերով:

Հատորի երկրորդ բաժնում («Արձակ եւ Չափածոյ էջեր» էջ 229-270) մենք Մուրատեանին հանդիպում ենք գրական այլ դիմագծով: Չափածոները մեզ յիշեցնում Այնթապի ժողովրդական բանասացներին, որոնք իրենց երգերում կամ ոտանաւորներում արտայայտում են կեանքի իրենց փիլիսոփայութիւնը: Կեանքի ելեւէջները, նրա լուսաւոր ու մութ երեւները, ցաւերն ու ժպիտները վերծանելու համար դիմում է բնութեան՝ սերմին, ոսկուն, երկաթին, շերամին, ծաղկավաճառի ծաղիկներին ու դրանց գոյութեան ընթացքը նկարագրելով բացայայտում է ճշմարտութիւններ, ժողովրդական արժէքներ ու կերտում տպաւորիչ պատկերներ: Նկատելով, որ արդի մարդուն ու ընկերութեան հիմնականում պակասում է սէրը նա դիմում է Աստծուն, որ մարդկանց սէր բաշխի որպէսզի նա առանց մեղքի ապրի, որպէսզի իր անձի նման նա սիրի դրացուն ու թշնամուն, որպէսզի նա ներողամիտ դառնայ, զոհաբերուել կարողանայ, որպէսզի նա կարողանայ անընդհատ կատարելագործուելով ու մաքրուելով վեր բարձրանալ:

Արձակ էջերը «Մկնախնամ Ընդհանուր Միութեան» ժողովների արձանագրութիւնների ձեւով տրուած «Ծիծաղաշարք» ու «Չղաչանցող» դրուակներ են եւ, իրենց բնույթով, յիշեցնում են Երուանդ Օտեանի ու Յակոբ Պարոնեանի գրութիւնները: Միտք բանին այն է, որ հայերը չգիտեն օրակարգի հարցերը ըստ էութեան քննարկել ու գործնական որոշումներ ընդունել: Ամէն մի ժողովական իր պարտքն է նկատում շեղուել հարցից, անել տարօրինակ առաջարկութիւններ, անհիմն կերպով հակաճառել ու որոշման ընդունումը ձգձգել:

Հեղինակը առաջարկում է հետաքրքրական տարատեսակութիւն մտցնել «բարերար» հասկացութեան մէջ: Նա գտնում է, որ կան մարդիկ, որոնք իրենց դիպած մեծ հարստութիւնից մի գզալի բաժին յատկացնում են ազգին դպրոց, եկեղեցի, գրադարան, հիւանդանոց, ակումբ կառուցելու համար: Յաճախ այդ շինութիւնները կրում են բարերարների անունները կամ նրանց անունները փորագրուած են կառույցի համապատասխան պատում: Նրանց հե-

ղինակն անուանում է «Անմահ Բարերարներ»: Կան նաեւ հարիւրաւոր ու նոյնիսկ հազարաւոր ազգայիններ, որոնք չեն կարողացել մեծ հարստութիւն դիզել ու դրանից բաժին հանել ազգին: Նրանք իրենց ողջ կեանքի ընթացքում անշահախնդիր կերպով ծառայել են ազգի այս կամ այն հաստատութեան ու այդպիսով մեծապէս նպաստել դպրոցաշինութեան, եկեղեցաշինութեան, մշակութաշինութեան ու ընդհանրապէս ազգաշինութեան գործին: Նրանք նուիրուել են ազգին: Առանց նրանց այդպիսի նուիրումի գրեթէ անհնարին է ազգաշինութիւնը, թէեւ նրանց անունները չեն գրուած շինութիւնների պատերի վրայ ու յիշատակում լայնօրէն: Նրանք Մահկանացու Բարերարներն են: Նրանք մեր ուսուցիչներն են, զանազան ազգային ու եկեղեցական հաստատութիւնների շարքային նուիրուել ակտիվիտաները: Հեղինակն արգարացիօրէն հարց է բարձրացնում նրանց եւս յատկացնել իրենց պատուաւոր տեղը ազգային բարերարների շարքում:

Հրատարակիչները նպատակաշարժար են գտել հատորում գետեղել ազգային Մահկանացու Բարերար Ասատուր Կիւլէսերեանի գրութիւնը Այնթապի ինքնապաշտպանութեան Ազգային Խորհրդի մասին, որը բացառիկ կառուց էր հայ ինքնապաշտպանութեան պատմութեան մէջ: Գրութիւնը անգլերէնից հայերէն է թարգմանել Արմէն Մուրատեանը:

Ազգային Խորհուրդը բաղկացած է եղել 7 հոգիներից, որոնք ընտրուել են ժողովրդի կողմից: Այն օրէնադիր եւ գործադիր մարմին է, որի ոյժն ու հեղինակութիւնը խարսխուած է նրա հիմք հանդիսացող ժողովրդի կամքի վրայ: Այն մարմնաւորում է ժողովրդի միասնականութիւնն է: Այն ստեղծել է մի տասնեակ յանձնախումբեր՝ զինուորական, պարենային: Կիւլէսերեան

որպէս Պարենաւորման Յանձնաժողովի անդամ մանրամասն կը գրի դրա մասին: Նա նպատակաշարժար է գտնում շեշտել «Գոյաւարտը եղաւ կատարեալ յաջողութիւն մը, որովհետեւ այնթապցիին ունէր կոշուածին գիտակից երիտասարդութիւն մը, որ ոչ միայն գէն ի ձեռին խափանեց թշնամիի մուտքը հայկական թաղերէն ներս, այլեւ գիտցաւ հաստատել կատարեալ ռամկապետական կազմակերպութիւն մը իր բոլոր մանրամասնութիւններով ու բաժանումներով»:

Հատորը եզրափակում է «Անտիպ էջեր» բաժինը, որտեղ տրուած են հեղինակի բունազգայի յուշերը: Շարագրուած է Այնթապից մինչեւ Երուսաղէմ տեղանահուած մի խումբի օրագրութիւնը: Նկարագրուած է 1918-ի Սեպտեմբերի 10-ին կապացած մի սգահանդէս, որտեղ ելոյթ են ունեցել Կարապետ Եպիսկոպոս Մազլումեանը, մի հայ բժիշկ, Ֆրանսացի եւ անգլիացի զինուորական ներկայացուցիչներ: Գրեթէ բոլորն էլ խօսել են հայ հայ նահատակների յիշատակը վերարծել եւ ձգտել նրանց վրէժն առնել: Հեղինակի խօսքերով ասաց «Օրագրի ոգին» կարելի է խտացնել հետեւեալ արտայայտութեամբ. «Այսօր օրն է յուսահատութեան՝ վաղը՝ յոյսի: Այսօր օրն է պարտութեան, վաղը՝ յաղթանակի: Այո, յուսալից է «հայու վաղը»: Այս գրուած Այնթապում, ցեղասպանութեան տառապանքը ապրող մի հայ երիտասարդի կողմից, Մայիս 7, 1915-ին: Մեկնաբանութիւններն աւելորդ են:

Գիրքը օգտակար կարող է լինել ամերիկահայ գրականութեան մասնագէտներին, արդի սիւլուքահայ նորակազմ գաղութների ընկերաբանական ու հոգեբանական հարցեր հետազոտողներին, հայ ազատագրական պայքարի պատմութեամբ հետաքրքրուողներին եւ հայրենասէր լայն զանգուածներին:

ՍՈՒՐԵ ՍԱՅԱԿ ԵՒ ՍՈՒՐԵ ՄԵՍՐՈՊ ՇՔԱՆՇԱՆ

Շարունակուած էջ 8-էն

եան երկարամեայ կրթական եւ դաստիարակչական ծառայութիւն ունի մեր ժողովուրդի մատաղ սերունդը դաստիարակելու կապակցութեամբ:

Դոկտ. Անդրէասեան Լոս Անճելըս փոխադրուելէն առաջ՝ 1978էն ի վեր բեղուն գործունէութիւն ունեցած է Հ. Բ. Լ. Միութեան մէջ եւ վարած է Տնօրէնուհի պաշտօն Պոստոնի եւ Թորոնթոյի Հ. Բ. Լ. Միութեան վարժարաններէն ներս: Իսկ 1991 թուականէն ի վեր ան ամենայն նախանձախնդրութեամբ եւ ձեռնհասութեամբ կը վարէ Քանոկա Փարքի Մանուկեան-Տեմիլճեան վար-

ժարանի Փոխ Տնօրէնուհի պաշտօնը:

Անդրէասեան որպէս դասախօս պաշտօնավարած է Ամերիկահայ Միջազգային Գոլէճէն ներս, Լա Վըրն, Գալիֆորնիա, Մաշտոց Գոլէճ՝ Կլէնտէյլ, Գալիֆորնիա, ինչպէս նաեւ Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու այլ համալսարաններէն ներս:

Ան տիրացած է Հայերէն, Անգլերէն, Ֆրանսերէն, Ռուսերէն եւ Թրքերէն լեզուներուն: Մանուկեան-Տեմիլճեան վարժարանը բախտաւոր է, որ իրեն նման կարող եւ երկար տարիներու փորձառութիւն ունեցող Փոխ Տնօրէնուհի մը ունի, որ լծուած է մեր հայ աշակերտութեան դաստիարակութեան եւ կրթութեան:

«ՐԱՅԱՍՏԱՆ» ԴԻՄՆԱԴՐԱՍԸ 25,000 ՏՈՒՍԻ ԵՆՈՒՐԱԲԵՐՈՒՄ

Շարունակուած էջ 15-էն

յայտարարուել:

«Հայաստան» հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանի մարմնի ղեկավարութիւնը Երեւանում էր գտնուում վթարի ժամանակ եւ դրանից յետոյ: «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամը պատրաստ է ֆինանսական եւ հոգեբանական աջակցութիւն ցուցաբերել այս աղէտալի պատահարի զոհերի հարազատներին: Մենք ջանք չենք ինչպիսի օգնելու մեր ժողովրդին՝ ուշքի գալու այս աղէտից», ասաց Մարիա Մեհրանեանը հոգաբարձուների խորհրդի նիստին յաջորդած մամուլ ասուլիսի ընթացքում:

Այն անհատներն ու կազմակերպութիւնները, որոնք ցանկանում են ֆինանսապէս օգնել զոհերի ընտանիքներին, կարող են իրենց նուիրատուութիւնը կատարել «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամին նշելով «Արմաւիայի զոհերի հաշուեհամարին»: Ամբողջ գումարը ապահով կերպով կը փոխանցուի միջազգային հաշուին: Հարկերը կրճատող ձեռնարկել հետեւեալ հասցեով՝ Armenia Fund, Inc., 111 N. Jackson St. Ste. 205, Glendale, CA 91206, կամ կատարել օնլայն նուիրատուութիւն www.armenianfund.org կայքէջում (ինդրում ենք նշել «Արմաւիայի զոհերի հաշուեհամարին»):

ԽՕՍՔ ԵՐԱԽՏԻՔԻ

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Անապատի ու տափաստանների բնութեան արհաւիրքների դաժանութիւնը սրտերում անգիր մի ցեղ, արշաւել էր դէպի դպրութեան ու հողի պաշտամունքի մարդկանց երկրներ Մարաստան, Աղուանք, Արմինիա Հայոց աշխարհ: Հազար, հազարներով էին արշաւել, այրել ու աւերել քաղաքներ ու շէնքեր, մինչեւ Բիւզանդիոն եւ դեռ այն կողմը: Եւ անթագաւոր Հայոց երկիրը դարերով կրել էր Սելճուկ մի ցեղի առաջնորդներից մէկի՝ Օսմանի պետութեան տիրակալութեան դաժանութիւնը: Հայերը նրանց Տաճիկ, ալսինքն «դաժան» մարդ էին անուանել: Եւ ինչու են իրենց թուրք անուանում, երբ նոյնիսկ իրենց պատմաբանը վկայում է, որ թուրք ցեղ չկայ, այլ միայն «թուրքիկ» լեզուի տարբեր բարբառներով խօսող առանձին ցեղախմբեր:

Տիրեցին նրանք Հայոց աշխարհին հարիւրաւոր տարիներ: Հայը իր տանը, իր հողում ստրուկ եղաւ՝ առանց անձի ու գոյքի պաշտպանութեան իրաւունքի: Վայրենացած Հնդեւրոպական քիւրտը իր Կորտուքի լեռներից իջել էր ցած ու ասպատակում էր Հայոց դաշտերն ու շէնքերը: Բիրտ ուժով մարել էին հայերի ազատութեան լոյսը, իրենց հաւատքի առաջնորդները հնազանդութեան էին կոչել, սակայն ինչքան հաւատարիմ էին եղել այնքան աւելի էին ճնշուել, հարատահարուել:

«Ղալամ ու Դաֆթար» սիրող հայը արեւմտեան քաղաքակրթութեան սերմերն էր ցանում իր շէնքերում, ազատութեան լոյսի ջահեր էր վառում, ազատ ապրելու շեփորների անուշ կանչեր էր հնչեցնում: Հիւսիսից հաւատակից ռուսներն էին արշաւում դէպի հայոց լեռնաշխարհ եւ նրանց հետ Աշտարակեցի կաթողիկոսն հայոց գինական կամաւորական զնդեր էր առաջնորդում: Տասնիններորդ դարում, մասնաւորապէս նրա երկրորդ կէսից հայրերի սրտերում ազատ ապրելու տենչի կարմիր ծովակներ էին փրփրում, հայոց աշխարհում պայքարի կարմիր արշաւոյսներ էին վառում: Չէ, հայը նորէն գէնք էր շաշում, հայ շինականը նորէն գէնք էր գրկում, կռուով պաշտպանելու իր կանանց պատիւը, մանչերի անխուով քունը: Եւ 1962 թուականին Ձէյթունը իր լեռների բարձունքներից հրացան գարկաւ, հազարներ եկան... պարտուեցին եւ հայը իր շէնքերում նորէն ազատ ապրելու լոյս վառեւ:

Վասպուրականը, Սասնայ աշխարհը 1894-1896 թուականներին ասպատակեցին իշխողների դէմ՝ ազատ ապրելու իրաւունքի ու երկրում բարեկարգումների համար: Սասնայ Դաւիթի թուր կեծակի արեւային շողերն էին ազատութեան հուր կաթում հայոց սրտերին եւ կռիւ: Ճակատեցին թրքական բանակների ու նրանց միացած քիւրտ հրոսակների դէմ: Դիւցազուններ՝ Սերոբ, Անդրանիկ, Գէորգ, Հրայր մարտի առաջնորդեցին լեռնականներին: Կռուեցին, պաշտպանեցին շէնքն իրենց, սակայն թշնամին հազարներով աւելի էր, եւ ընկրկեցին: Դաժան թշնամին աւերեց Սասնայ, Վասպուրականի բազում շէնքեր, սպանեցին երեք հարիւր հազար խաղաղ շինականներ, սպանեցին երազներ, մտքերի թոխիչներ, արարելութեան տեսիլքներ: Քանդեցին տաճարներ, աւերակեցին դպրոցներ, տնտեսական գործունէութեան ձեռնարկումներ կառուցեցին:

Անհրաժեշտ էր, պահն էր հրամայական, հայոց աշխարհի արեւմտեան կողմի աւերումը գաւառներում հայրենաշինութեան ազգանուէր աշխատանքներ իրականացնելու:

Հայ մտաւորականներ յորդորել էին մի «Ազգային Ընկերութիւն» հիմնել, Հայոց աշխարհի տնտեսական ու մշակութային վերականգնումը ու զարգացումը ապահովելու եւ որ այն լինէր ոչ քաղաքական կազմակերպութիւն ու առանց յեղափոխական ձեռնարկումների: Այն գորավիզ լինէր հայոց աշխարհի վերաշինութեան, որբերին ու անտունիներին պատսպարելուն, աւերումը դպրոցներում նորէն յորդէր Մեսրոպի գրերի լոյսը, հայոց լեռներու լանջերին ունչպարներ Նորովեցները, եկեղեցիներում նորէն հնչէին վարդապետների շարականները:

Արմենական սրտերով տրոփող, աստուածային սիրով աւելցուն հայ գիտնականների, գործարարների, ճարտարապետների մի խումբ, գլխաւորութեամբ Պօղոս Նուպար Փաշայի, Քրիստոսի Ս. Յարութեան՝ Չատիկի օրը, 1906 թուականի Ապրիլի 15ին, Պահիրէում, հիմնադրեցին Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը:

Միութիւն, որ հարիւր տարիներ հայերի հետ է, այնտեղ էր որտեղ կարիքը կար վերաշինութեան, հայաշինութեան նաեւ դեռ հարիւր տարիներ պիտի լինի իր ազգի հետ: Հասաւ ապստամբական կռիւներում աւերումը սասուն, Վասպուրական, հայերի մշակութային, դպրոցական կառուցների վերաշինութեան, հայերի տնտեսական ձեռնարկումների վերակազմակերպմանը գորավիզ լինելու: Հայոց աշխարհի համարեայ բոլոր շրջաններում, Կիլիկիայի շէնքերում ու քաղաքներում միութեան մասնաճիւղեր հիմնուեցին: Գլխաւոր հոգիներով հայ ունեւորներ դրամ նուիրեցին, անդամավճարներ մուծեցին եւ այս բոլորը ներդրուեցին իրենց ազգի հայապահպանման նուիրական գործունէութեանը: Ուռձացած, հզոր ընկերային կառույց եղաւ բարեգործականը, հիմա աշխարհի բոլոր ցամաքամասերում գործում են նրա մասնաճիւղերը, նրա դպրոցաշինութեան, հայապահպանման ու բարեգլխութեան հաստատութիւնները:

Միութեանը նախագահեցին աստուածատուր հայեր: Առաջին նախագահը հանդիսացաւ «Մեծ Հայ» Պօղոս Նուպար Փաշան, որը այն հմտօրէն ղեկավարեց մինչեւ 1930 թուականը: Փառաւոր կազմակերպչական աշխատանքներ էր իրականացրել Միութիւնը վերածելով խոշոր հայկական կառույցի: Սեւրում, յաղթող մեծերի հետ փաշան փառաւորապէս բազմեց բանակցութիւնների սեղանին եւ հայեացքը խոժոռած պարտուած թուրքի պատուիրակներին, որպէս փոքր դաշնակից, ստորագրեց թշնամու պարտութեան թուրքի, նրա հետ նաեւ մի ուրիշ «Մեծ Հայ» Աւետիսը: Փաշան էր որ ֆրանսացիների հետ համաձայնագիր էր կնքել թուրքի դէմ կռուելու համար հայկական կամաւորական լէգէոն կազմել՝ փոխարէնը նրանց հովանաւորութեամբ Կիլիկիայում Հայկական իշխանութիւն հիմնել: Այդ լէգէոնի կազմում մարտնչել ու նրա Արարայի գրոհին է մասնակցել նաեւ հայրս՝ Կապորալ Արմենակ Պօղոս Լազիսեանը, որը մտերմիկ յարաբերութիւններ ունէր յայտնի կամաւորական՝ Ռամկավար Կուսակցութեան նուիրեալ Գասպար Մենակի հետ: Ափսոս, մեծերը դարձեալ խաբեցին հայերին, իրենց շահերի համար մեղք գործեցին...:

միութեանը մի քանի տարիներ նախագահել էր նաեւ Գալուստ Կիւլպէնկեանը, նոյն ինքը «Պարոն 5%-ը», որը Հայոց ձեռներէցութեան տաղանդի փառքի լոյսը ցողաց երկիր մոլորակի վրայ, որի կտակած հարատուութիւնից բարութեան լոյս է կաթում հայ հաստատութիւններին, եւ նաեւ ոչ միայն հայերին:

Միութեանը ցմահ նախագահեց բարի Չմիւռնիացի Ալէք Մանուկեանը: Աստուածային բարութեամբ յորդած հայ, որի օրօք Բարեգործականը վերածուեց բարգաւաճ կազմակերպութեան: Նրա անձնական նախաձեռնութեամբ բազում դպրոցներ, եկեղեցիներ, բարեսիրական օժախներ կառուցուեցին: Անանձնական սիրով դէպի բարեգործութիւնը, ինքն էլ դրամական միջոցներ նուիրաբերեց Միութեանը: Գրախոս Աստուծոյ աջին բազմած, հիմա էլ այնտեղ դպրոցներ, եկեղեցիներ չի կառուցում արդեօք...:

Նրան փոխարինեց դուստրը՝ Լուիզ Սիմոն Մանուկեանը, իր առատաձեռն նուիրումներով իր հայրենի երկրի հետ է եւ ամէն տարի իր անձնական միջոցները Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամին: Իր նախագահութեան շրջանին Միութիւնը հիմնադրել է Սեւանի Սուրբ-Նեան Դպրեվանքը, Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանը, որի բազում շրջանաւարտները նպաստում են երկրի տնտեսական կառուցների աշխատանքների կազմակերպմանը եւ դեռ բազում ուրիշ իրագործումներ: Հապա Երեւանում ու այլուր «Ապուր Խոհանոցներ» (Soup Kitchen), որտեղ տարեցներ ու կարիքաւորներ իրենց «հանապազրեայ» կերակուրն են ճաշակում: Լուիզ Սիմոնը որպէս աստենապետ, Միութեան նախագահ՝ Պարոն Պերճ Սեդրակեանի հետ եւ այլ

տասը նուիրեալներով Բարեգործականի անխորտակ նաւն են վարում այնտեղ, որտեղ հայու սիրտն է փափախում:

Բարեգործականը եղաւ ամէն հայու ապաքաղաքական Միութիւն, նրան անդամագրուեցին աւանդական բոլոր կուսակցութիւնների անդամներ, ինչպէս Հնչակեան հայրս անդամ էր բարեգործականին ու կանոնաւոր անդամավճար էր մուծում տեղական մասնաճիւղին: Ճիշտ է, որ նրա ղեկավարները եղել են Սահմանադրական Ռամկավարների, եւ նրա ու վերակազմեալ Հնչակեանների հետ միացումից ստեղծուած Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան գործիչներ, քանի որ նրանց դաւանած փիլիսոփայական գաղափարները համընկել էին բարեգործականի տեսլականին ու ազգապահպանման իրագործումներին: Բարեգործականի ականաւոր գործիչներից էին եղել՝ Վահան Մալեգեան, Արշալ Չօպանեան, Վահան Թէքէեան, Հրաչ Երուանդ, Ռուբէն Հերեան, Կառք նրան արեւալոյս յիշատակներին:

Ես, որպէս հայու մասնիկ, թող աչս համեստ գիրս երախտագիտութեան յարգանքի տուրքի մատուցում լինի Բարեգործականին՝ նրա ազգանուէր իրագործումների համար: Իսկ որպէս անձ, իմ խորախորհուրդ երախտիքի իս

սք եմ յղում Միութեանը, նրա հովանաւորութեան տակ գտնուող Գրիգոր ու Կարապետ Մելգոնեան եղբայրների հիմնադրամով արարուած լուսոյ տաճարում ուսումնառութեան պատեհութեան համար: Ես, տասներեք տարեկան Մուսա Լեռցի մանչը, այդ ճատարում հայու պատմութեան ու մշակոյթի լոյսով արբեցայ, աշխարհի իմաստունների լոյսով հեղեղուեց հոգիս: Օրհնանք Մելգոնեան եղբայրների յիշատակին եւ փառք

ՇՆՈՐԱԻՈՐԱՆՔ

Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ ձէսիքա Կիրակոսեաններու ամուսնութեան ուրախ առիթով (3 Յունիս 2006) «Մասիս» իմբազորութիւնը իր սրտագին շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ ամուսնացող զոյգին, անոնց ընտանեկան պարագաներուն եւ յատկապէս Տէր եւ Տիկ. Ընկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեաններուն:

ՇՆՈՐԱԻՈՐԱՆՔ

ՕՐ. ՆՈՐԱ ԽՊՈՅԵԱՆ
ՊՐՆ. ՍԱՐԳԻՍ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆ
ԱՄՈՒՄՆԱՅԵԱԼՔ
3 Յունիս, 2006

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւններն են երջանիկ կեանքի բարեմաղթութիւնները ամուսնացեալ զոյգին եւ անոնց ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Խաչոյեանին եւ Ընկ. Նազարէթ Աջապահեանին:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
Սահակ Թուրքեանի
«ԱՐԵԻ ԼԵՈՒԱՆ
ԵՏԻՆ»
Հայրենական
Օրագիրը

Ստանալու համար
դիմել հեղինակին՝
Հեռ. (818) 563-6174

կամ հետեւեալ
գրախանութները
Կլեմէյի մէջ
Ապրիլ՝ (818) 213-4112
Պերճ՝ (818) 244-3830
Սարգսապատ՝
(818) 500-0790

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաշող Ապագայ:
Proud Past, Exciting Future.

AGBU PASADENA HIGH SCHOOL

Affiliated with AGBU Manoogian-Demirdjian School

REGISTRATIONS FOR 2006-2007 IN PROGRESS

- High School Prep grade (8th grade equivalent)
 - Ninth grade
 - Tenth grade
 - Eleventh grade
- First graduating senior class in June, 2008

AGBU High School in Pasadena will provide...

- A challenging college preparatory program in a safe, caring and supportive environment
- Honors and Advanced Placement classes for accelerated students
- Qualified and experienced faculty dedicated to student learning
- Instruction in Armenian language, history and culture
- Small class sizes and low teacher to student ratio
- Professional guidance and counseling
- Affordable tuition fees

Call (818) 883-5379, (626) 794-0363, or (818) 883-2428 for immediate assistance

2495 E. Mountain Avenue, Pasadena, CA 91107
(Corner of Altadena and Mountain)

www.agbuphs.org

AGBU CENTENNIAL SPONSOR

6131 E. Telegraph Rd. • Commerce, CA 90040 • 323.721.2100 • 714.879.2100 • commercecasino.com

